

university of
 groningen

faculty of behavioural
 and social sciences

Veiligheid in de wijk

De invloed van sociale cohesie, individuele kwetsbaarheid en objectieve veiligheid op het inschatten van de wijkveiligheid door inwoners van de Gemeente Groningen

Manon Smit

S4078748

December 2023

Begeleider: J.G. Nieuwenhuis

Referent: M.A.J. van Duijn

MSc Sociologie van Criminaliteit en Veiligheid

Abstract

Een aanzienlijk deel van de inwoners van Groningen voelt zich wel eens onveilig in hun eigen woonbuurt. Gevoelens van onveiligheid brengen meerdere negatieve gevolgen met zich mee, zoals onder andere een minder prettige leefomgeving, angst en vermijding. Het is daarom van belang om te begrijpen wat de veiligheidsgevoelens beïnvloedt om deze te kunnen stimuleren en een prettige leefomgeving en het vertrouwen in de samenleving te bevorderen. Het doel van dit onderzoek is om deze veiligheidsgevoelens nader te onderzoeken. De focus ligt daarbij op sociale cohesie, sociaal kapitaal, individuele kwetsbaarheid en objectieve veiligheid. Individuele kwetsbaarheid is uitgesplitst in armoede en problemen met de gezondheid. Dit uit zich in de volgende vraagstelling: ‘In hoeverre dragen sociale cohesie, objectieve veiligheid en individuele kwetsbaarheid van inwoners in de wijken van de gemeente Groningen bij aan het inschatten van de veiligheid in de wijk?’ Om volledig antwoord te kunnen geven op deze vraag wordt ook de volgende subvraag behandeld: ‘Wordt het effect van sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid beïnvloed door de aanwezigheid van sociaal kapitaal?’ Sociale cohesie is hierbij zowel op individueel niveau als wijkniveau bekeken, omdat er veel discussie bestaat over de beste manier om dit verschijnsel te meten. Om de invloeden van deze variabelen te onderzoeken is er gebruik gemaakt van de Enquête Leefbaarheid van Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) Groningen en politieregistratie cijfers. In totaal zijn er 2936 respondenten meegenomen in dit onderzoek. Gezien de hiërarchische structuur van de data zijn de resultaten berekend met behulp van een multilevel analyse. Er is ondersteunend bewijs gevonden dat sociale cohesie positief samenhangt met de veiligheidsinschatting van de wijk. De invloed van individuele kwetsbaarheid is klein, maar toont wel aan dat het gepaard lijkt te gaan met een lagere inschatting van de veiligheid in de wijk. Sociaal kapitaal in de vorm van controle van buurtgenoten lijkt ook gepaard te gaan met een lagere veiligheidsinschatting, dit is tegen de verwachting in. Voor sociaal kapitaal in de relatie tot individuele kwetsbaarheid en voor objectieve veiligheid is geen significant verband gevonden. Beleid zou zich erop kunnen richten om de sociale cohesie in de wijken te versterken. Uiteindelijk zal dit bevorderlijk zijn voor de leefomgeving van de wijken.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Theoretisch kader.....	7
2.1 Sociale cohesie.....	7
2.1.1 <i>De invloed van sociale cohesie</i>	7
2.1.2 <i>Sociale cohesie individueel of geaggregeerd?</i>	8
2.2 Individuele kwetsbaarheid.....	9
2.2.1 <i>Problemen met gezondheid</i>	9
2.2.2 <i>Problemen met rondkomen</i>	10
2.3 Sociaal kapitaal.....	10
2.3.1 <i>Sociaal kapitaal en sociale cohesie</i>	10
2.3.2 <i>Sociaal kapitaal en individuele kwetsbaarheid</i>	11
2.4 Objectieve veiligheid.....	12
2.5 Leeftijd.....	12
2.6 Geslacht.....	13
2.7 Opleidingsniveau.....	13
3. Methoden.....	15
3.1 Data en procedure.....	15
3.2 Operationalisaties.....	17
3.3 Analyseplan.....	21
4. Resultaten.....	22
4.1 Beschrijvende statistieken.....	22
4.2 Hypothesetoetsing.....	28
4.3 Modevaluatie.....	30
5. Conclusie en discussie.....	31
5.1 Duiding van de resultaten.....	31
5.2 Validiteit en betrouwbaarheid.....	35
5.3 Beleidsaanbeveling.....	36
6. Literatuur.....	38

Bijlagen

Bijlage 1 <i>Bewerkingen en beschrijvende statistieken</i>	41
Bijlage 2 <i>Analyse</i>	77
Bijlage 3 <i>Modevaluatie</i>	85

1. Inleiding

Eén op de drie inwoners in Nederland voelt zich wel eens onveilig. Voor zo'n veertien procent geldt dat deze gevoelens van onveiligheid betrekking hebben op hun eigen woonbuurt (CBS, 2022). Veiligheid is echter een cruciale behoefte voor de mens. Na de eerste basisbehoeften, zoals zuurstof, voedsel en water, zijn veiligheid en zekerheid zelfs de volgende belangrijkste behoeften (Maslow, 1943). Veiligheid speelt namelijk een essentiële rol in de kwaliteit van het leven en het welzijn van individuen. Wanneer men zich onveilig voelt heeft dit zowel psychologische kosten voor een individu als kosten voor de maatschappij. Individueel kan het leiden tot angst en stress en zelfs tot beperkingen in de vrijheid van mensen om bepaalde activiteiten te ondernemen. Het blijkt dat mensen die zich veiliger voelen, zich over het algemeen gelukkiger voelen (Sociaal Planbureau Groningen, 2022; Ghose & Etowa, 2022; Van Noordenburg, 2022). Uiteindelijk kunnen gevoelens van onveiligheid zelfs leiden tot een afname van het vertrouwen in de samenleving (Van den Herrewegen & Verfaillie, 2011). Daarnaast zorgt een veilige omgeving voor een prettigere leefomgeving. (Sociaal Planbureau Groningen, 2022; Ghose & Etowa, 2022; Van Noordenburg, 2022). Het is van belang om inzichtelijk te krijgen welke omstandigheden de veiligheidsbeleving beïnvloeden. Op deze manier kan er gepoogd worden een prettigere leefomgeving te creëren waarin men zich gelukkiger en vrijer voelt.

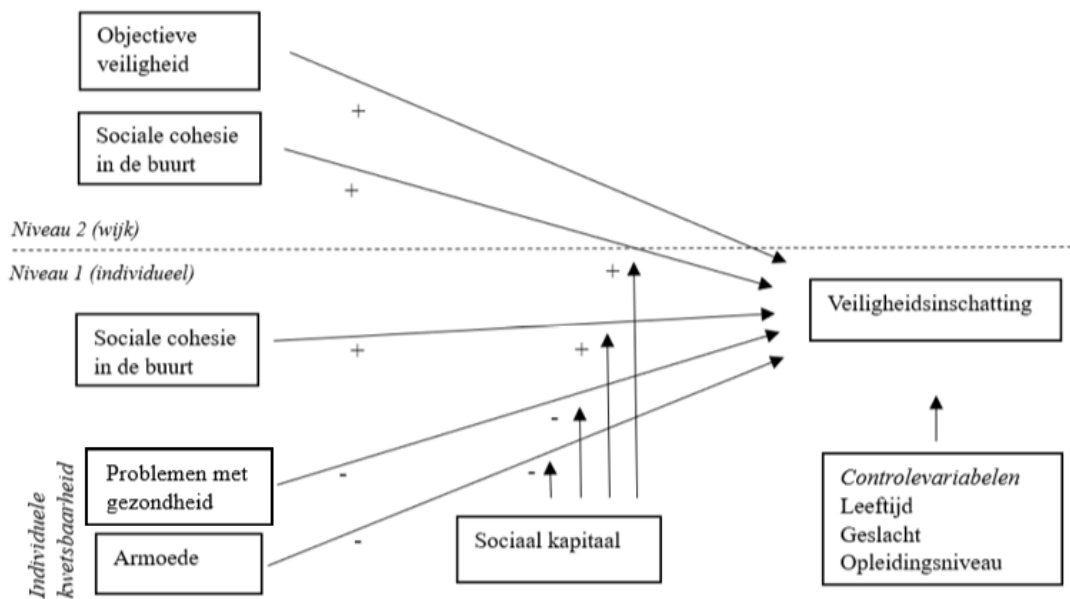
Veiligheid kan daarnaast op twee verschillende manieren gemeten worden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de objectieve veiligheid en de subjectieve veiligheid. Met objectieve veiligheid wordt de feitelijke veiligheid in de omgeving bedoeld, hoeveel criminaliteit daadwerkelijk voorkomt in een buurt. Dit is bijvoorbeeld te bepalen aan de hand van politieregistratie cijfers. Daarnaast is er de subjectieve veiligheid, deze vorm zal voornamelijk centraal staan. Met subjectieve veiligheid worden de gevoelens en belevingen bedoeld die de inwoners zelf hebben over de veiligheid in de omgeving. Dit is bijvoorbeeld hoe vaak zij zelf ervaren dat criminaliteit voorkomt in de omgeving en hoe veilig zij zich hierbij voelen (Pleysier, 2011). Een lagere subjectieve veiligheid brengt dus verschillende negatieve gevolgen met zich mee, die hierboven expliciet besproken zijn.

Dit onderzoek zal zich richten op de inwoners van de Gemeente Groningen. Het blijkt dat ook in de Gemeente Groningen een aanzienlijk deel zich wel eens onveilig voelt in hun eigen woonbuurt, namelijk bijna zestien procent (CBS, 2022). Bovendien toont de Basismonitor Groningen (2022) aan dat er grote verschillen tussen de wijken zitten. Dit maakt het interessant om voor deze gemeente te onderzoeken hoe deze verschillen tot stand komen. De literatuur over (on)veiligheidsbeleving toont aan dat sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid mogelijk belangrijke beïnvloedende factoren zijn op de veiligheidsbeleving van een individu (Pantazis, 2000; Oppelaar & Wittebrood, 2006; Boers, 2008). In buurten met een sterke sociale cohesie voelen bewoners zich namelijk onderling verbonden door het ervaren van sociale interactie, gedeelde waarden en normen en binding met de buurt (Bolt &

Torrance, 2005). In buurten met een sterkere sociale cohesie is er ook meer onderling vertrouwen. Deze hogere mate van vertrouwen en sterkere verbondenheid met de buurtgenoten leidt ertoe dat iemand zich veiliger voelt, omdat hij of zij zich beschermd voelt door het buurtnetwerk en niet snel verwacht dat iemand uit deze buurt hem of haar iets kwaads aan zal doen. Ook individuele kwetsbaarheid kan een belangrijke invloed zijn in de context van veiligheidsbeleving. Er worden twee vormen van individuele kwetsbaarheid nader onderzocht, namelijk het hebben van een kwetsbare gezondheid en moeite hebben met rondkomen. Een kwetsbare positie kan namelijk leiden tot lagere gevoelens van veiligheid, omdat een dergelijk persoon bijvoorbeeld weet dat hij of zij minder goed in staat is om te kunnen herstellen van de gevolgen van een mogelijke misdaad wanneer deze persoon slachtoffer wordt (Pantazis, 2000). Tevens wordt de focus gelegd op sociaal kapitaal. Sociaal kapitaal is een breed begrip, waar veel verschillende definities voor worden gebruikt in de literatuur. Sociaal kapitaal kan gezien worden als de hulpbronnen die mensen in staat stellen om hun doelen te bereiken en ontstaat uit sociale netwerken, sociale relaties en sociale normen binnen een gemeenschap of samenleving (Putnam, 2000). De aanwezigheid van deze hulpbronnen kan ertoe leiden dat men zich veiliger voelt. Deze hulpbronnen kunnen een individu extra bescherming bieden voor criminaliteit omdat een buurtgenoot bijvoorbeeld oplettend handelt. Ook kunnen de hulpbronnen dienen als een soort vangnet wanneer iemand wel slachtoffer wordt van criminaliteit (Kawachi, et al., 1997; Sampson & Raudenbush, 1997). Huidig onderzoek over deze vier begrippen in de context van veiligheidsbeleving is redelijk verouderd. Dit maakt het interessant om deze begrippen te onderzoeken in de huidige context.

Bovendien is het opvallend dat de subjectieve veiligheid niet altijd overeenkomt met de objectieve veiligheid. Hoewel de geregistreerde criminaliteit in Nederland al meerdere jaren daalt, dalen de gevoelens van onveiligheid niet altijd mee (Sociaal Planbureau Groningen, 2022). Het lijkt alsof de bevolking niet altijd beseft dat de omgeving veiliger is geworden. Angst voor criminaliteit is ook niet altijd het hoogst in de gebieden waar de meeste criminaliteit voorkomt. Uit observatie van De Basismonitor Groningen (2020) valt op dat er ook in meerdere wijken van de gemeente Groningen een verschil is tussen de objectieve veiligheid en de subjectieve veiligheid van de inwoners. In sommige wijken ligt de subjectieve veiligheid lager dan de objectieve veiligheid en schatten de bewoners de veiligheid dus slechter in dan de objectieve cijfers laten zien, maar er zijn ook enkele wijken waarbij het juist andersom is. Aan de ene kant kan objectieve veiligheid bijdragen aan het inschatten van de wijkveiligheid, omdat een lagere objectieve veiligheid ervoor kan zorgen dat iemand zich onveiliger voelt, wanneer hij of zij bewust is van deze criminaliteit. Dit hoeft echter niet altijd zo te zijn, omdat men niet altijd bewust hoeft te zijn van de objectieve veiligheid of omdat andere factoren het effect hiervan compenseren. Daarom zal er ook aandacht besteed worden aan de mogelijke invloed van objectieve veiligheid op de veiligheidsbeleving.

De objectieve veiligheidscijfers geven maar een beperkt beeld van hoe onveiligheid ervaren wordt door mensen (Van den Herrewegen & Verfaillie, 2011). Er zijn veel meer omstandigheden die de veiligheidsgevoelens kunnen beïnvloeden. Om succesvol beleid te kunnen maken is het van belang dat er begrepen wordt hoe de veiligheidsbeleving in de samenleving tot stand komt en wat bij draagt aan sterkere veiligheidsgevoelens. Op deze manier kan het beleid zich richten op het versterken van deze veiligheidsgevoelens bij de inwoners, om zo te zorgen voor een prettigere leefomgeving, waarin de bevolking zich gelukkiger voelt. De onderzoeksvraag die dit onderzoek poogt te beantwoorden is daarom: *‘In hoeverre dragen sociale cohesie, objectieve veiligheid en individuele kwetsbaarheid van inwoners in de wijken van de gemeente Groningen bij aan het inschatten van de veiligheid in de wijk?’* Om volledig antwoord te kunnen geven op deze vraag wordt ook de volgende subvraag behandeld: *‘Wordt het effect van sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid beïnvloed door de aanwezigheid van sociaal kapitaal?’* Het onderzoeksmodel is schematisch weergegeven in figuur 1. Het model zal nader toegelicht worden in het volgende hoofdstuk, waarin ook de verbanden en de verwachte richtingen hiervan verder uitgediept worden.

Figuur 1: Onderzoeksmodel

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen de mechanismen besproken worden die illustreren hoe de verklarende variabelen in het onderzoek invloed kunnen hebben op het inschatten van de veiligheid. Deze mechanismen zijn gebaseerd op de bestaande kennis uit de literatuur.

2.1 Sociale cohesie

2.1.1 De invloed van sociale cohesie

Er zijn meerdere mechanismen die illustreren op welke manier sociale cohesie invloed heeft op de veiligheidsinschatting.

Er wordt verondersteld dat mensen meer wantrouwend zijn naar mensen die ze niet kennen. Dit is bijvoorbeeld omdat de motieven en intenties van onbekenden niet bekend zijn (Oppelaar & Wittebrood, 2006). In een omgeving waar een gebrek aan sociale cohesie is, kunnen de mensen meer sociaal geïsoleerd zijn, in ieder geval van hun buurtgenoten. Als mensen elkaar niet goed kennen zullen ze zich eerder wantrouwig voelen en sterkere angstgevoelens ervaren (Oppelaar & Wittebrood, 2006). Men zal zich daarom veiliger voelen in een omgeving waarin men elkaar kent. In een dergelijke omgeving met prettige mensen, zal iemand mogelijk minder bang zijn dat iemand uit deze buurt hen iets kwaads aan zal doen. Zelfs als de feitelijke criminaliteitscijfers wel relatief hoog zijn, kunnen mensen zich in dergelijke buurten door de onderlinge banden veiliger voelen. Ze voelen zich beschermd door het netwerk (Huyge & de Meere, 2008). In dit geval zorgt sociale cohesie voor een hogere inschatting van de veiligheid.

Een tweede manier waarop sociale cohesie invloed kan hebben heeft betrekking op sociale sancties. Naast subjectief, kunnen buurten waarin veel sociale cohesie is objectief gezien ook veiliger zijn (Boers, et al., 2008). Mensen kennen elkaar en hebben contact met elkaar. Problemen als verloedering, overlast en criminaliteit zouden daardoor minder vaak voorkomen. Mensen houden rekening met elkaar en hebben begrip voor elkaar, waardoor ze bijvoorbeeld geen harde muziek zullen draaien waarvan ze weten dat dit vervelend is voor hun burens. Naast dat mensen meer rekening met elkaar houden door de sociale cohesie, is de veronderstelling dat mensen elkaar aan zullen spreken op ongewenst gedrag. Zowel bij kleine dingen, zoals dus bijvoorbeeld geluidsoverlast, maar ook bij ernstiger gedrag. Wanneer iemand bijvoorbeeld een buurtgenoot ziet die in een huis probeert in te breken, waarvan de waarnemer weet dat dat het huis niet van de inbreker is, is het in een buurt met een sterkere sociale cohesie veel waarschijnlijker dat deze persoon weet wie er echt woont en daarom in zal grijpen en de persoon hierop zal aanspreken. Dit geldt ook voor ander crimineel gedrag. In buurten met een sterkere sociale cohesie wordt dergelijk ongewenst gedrag eerder opgemerkt en aangepakt (Boers, et al., 2008). Dit leidt dus tot lagere criminaliteitscijfers in buurten waar sprake is van sterke

sociale cohesie. Tevens kan dit ertoe leiden dat het de bewoners zelf ook opvalt dat er minder criminaliteit is, waardoor deze perceptie leidt tot een betere inschatting van de veiligheid (Boers, et al., 2008).

Een derde manier waarop sociale cohesie invloed kan hebben op de veiligheidsinschatting in de wijk heeft betrekking op de communicatie in buurten met een sterkere sociale cohesie. Sociale cohesie heeft namelijk ook invloed op hoe en wat voor informatie gedeeld wordt in de gemeenschap en ook op hoe deze informatie waargenomen wordt. Mensen in een buurt met veel sociale cohesie hebben tevens meer contact met elkaar dan mensen in een buurt met een zwakke sociale cohesie (Huyge & de Meere, 2008). Als mensen elkaar goed kennen en vertrouwen, zullen ze eerder geneigd zijn om informatie over criminaliteit met elkaar delen. Wanneer buurtgenoten goede kennissen van elkaar zijn, zullen ze het bijvoorbeeld melden wanneer er in hun huis is ingebroken of wanneer ze een andere vorm van criminaliteit ervaren hebben. Dit kan ertoe leiden dat de buurtbewoners een meer realistische perceptie hebben van de veiligheidssituatie in hun buurt en beter begrijpen wat de feitelijke risico's zijn.

2.1.2 Sociale cohesie individueel of geaggregeerd?

In de literatuur bestaat er onenigheid over de manier waarop sociale cohesie gemeten moet worden (Hardyns & Pauwels, 2012). Sociale cohesie kan namelijk als een individueel kenmerk beschouwd worden, maar ook als een kenmerk van de wijk. Voor beide vormen zijn er argumenten te bedenken waarom deze vorm gebruikt moet worden (Nieuwenhuis, 2020). Individuele sociale cohesie wordt beïnvloed door de ervaringen van het individu en geeft mogelijk niet een volledig beeld van de sociale cohesie in de wijk, het is een subjectieve beoordeling van de sociale cohesie in de wijk. Zo kan er een hoge sociale cohesie zijn in een bepaalde wijk, maar zijn er ook enkele individuen die veel minder contact hebben met hun buurtgenoten en daardoor niet zo bewust zijn van de situatie van sociale cohesie in de wijk. Ook kan het andersom, dat er juist weinig sociale cohesie is, maar een enkeling in de wijk wel goede vrienden is met enkele buurtgenoten, waardoor er in hun ogen wel een hogere mate van sociale cohesie lijkt te zijn. Daarom is het goed om op individueel niveau te kijken. Hoe het individu zelf de sociale cohesie inschat, kan namelijk ook belangrijk zijn voor hoe diegene de veiligheid inschat. Als de wijk wel een hoge sociale cohesie kent, maar diegene zelf niet het idee heeft dat hij of zij op zijn buurtgenoten kan rekenen, leidt de sociale cohesie in de wijk voor dit individu mogelijk ook niet tot een veiliger gevoel. Toch wordt er ook gesteld dat juist het aggregeren van sociale cohesie naar wijkniveau, waardoor er een gemiddelde score voor sociale cohesie ontstaat in een wijk, mogelijk een accurater beeld kan geven van de situatie in de wijk. In dit geval is het namelijk meer een objectieve meting van de sociale cohesie in de wijk. Er wordt gesteld dat bewoners van de wijk niet per se bewust hoeven te zijn van de sociale cohesie in de wijk, om toch te profiteren van de voordelen van de sociale cohesie (Coleman, 1990). Zo kunnen de mensen in de wijk bijvoorbeeld toch

oplettender zijn voor anderen, waar ook de mensen die minder betrokken zijn bij de wijk profijt van hebben. Ook profiteert een dergelijk persoon ervan als andere mensen in de wijk wel anderen aan durven te spreken op ongewenst gedrag. Daarentegen kan juist gesteld worden dat wanneer een individu niet het idee heeft dat er sterke sociale cohesie in de wijk is, terwijl dat misschien wel zo is, hij zich er ook niet meer beschermd door zou kunnen voelen. Het is daarom van belang om met beide vormen van sociale cohesie rekening te houden.

De eerste hypothese luidt als volgt: voor beide vormen van sociale cohesie geldt hoe sterker de sociale cohesie is, hoe hoger de veiligheidsinschatting van de wijk is.

2.2 Individuele kwetsbaarheid

Individuele kwetsbaarheid kan opgesplitst worden in twee begrippen, namelijk problemen met de gezondheid en problemen met rondkomen.

2.2.1 Problemen met gezondheid

Het hebben van een minder goede gezondheid kan invloed hebben op de veiligheidsinschatting van de wijk. Dit heeft te maken met de kwetsbaarheid die deze gezondheidstoestand veroorzaakt. De inschatting van de kans om slachtoffer van criminaliteit te worden is van belangrijke invloed op de angst voor criminaliteit en dus de veiligheidsbeleving. Daaronder valt de inschatting voor fysieke en psychische gevolgen, maar ook de mate waarin men hulpeloos staat tegenover de risico's.

Kwetsbaarheid is daarbij een belangrijke invloedsfactor op angst voor criminaliteit (Pantazis, 2000). Mensen met een slechtere gezondheid kampen met mentale en/of fysieke problemen. Er bestaan enkele mogelijke aspecten van een slechtere gezondheid die invloed kunnen hebben op de mate waarin iemand in staat is om zichzelf te beschermen in gevaarlijke situaties. Zo kan een dergelijk persoon bijvoorbeeld kampen met beperkte mobiliteit. Een individu met een slechtere gezondheid zou zich zorgen kunnen maken over de verminderde bekwaamheid om zichzelf te verdedigen of te kunnen ontsnappen in geval van een dergelijke situatie (Oppelaar & Wittebrood, 2006). Ook zou het kunnen dat iemand met een slechtere gezondheid langer de tijd nodig heeft om te kunnen herstellen van een misdaad (Pantazis, 2000). Dit kan ervoor zorgen dat hij meer angst ervaart voor criminaliteit, omdat hij weet dat de risico's voor hem groter kunnen zijn als er iets gebeurt. Hoe meer een individu zijn eigen gezondheid slecht en kwetsbaar inschat, hoe meer angstig hij daarom kan zijn voor criminaliteit.

De tweede hypothese luidt daarom als volgt: hoe kwetsbaarder iemands gezondheid, des te lager de veiligheidsinschatting van de wijk.

2.2.2 Problemen met rondkomen

Daarnaast kan armoede ook van invloed zijn op de veiligheidsinschatting van de wijk. Armoede is ook

een vorm zijn van kwetsbaarheid en zoals in de vorige paragraaf genoemd is, kan kwetsbaarheid een belangrijke invloedsfactor zijn op angst voor criminaliteit. Zo blijkt ook dat arme mensen vaak sterkere angstgevoelens hebben voor criminaliteit (Pantazis, 2000). Met armoede wordt in dit geval bedoeld dat iemand moeite heeft met rondkomen. Ten eerste hebben zij minder materiële en culturele hulpbronnen om zich tegen criminaliteit te beschermen en zullen hierdoor ook angstiger zijn voor de consequenties van criminaliteit (Oppelaar & Wittebrood, 2006). Mensen die moeite hebben met rondkomen zijn minder goed in staat om hun eigendommen te beschermen omdat ze het mogelijk niet kunnen betalen om extra voorzorgsmaatregelen te treffen (Pantazis, 2000). Zo zullen ze bijvoorbeeld minder snel hun huis extra te beschermen met bijvoorbeeld een camera. Ook kunnen ze minder goede verzekeringen hebben voor hun eigendommen. Ten tweede kunnen de angstgevoelens ook te maken hebben met de mogelijke gevolgen van een misdaad. Zo kunnen dergelijke mensen zich kwetsbaar voelen omdat zij denken dat zij niet om kunnen gaan met de economische en psychische gevolgen van een misdrijf. Het zou bij hen namelijk langer kunnen duren om te herstellen van de gevolgen. Ze hebben het geld er niet voor om de schade te kunnen dekken. De impact van de criminaliteit kan daardoor voor mensen in armoede groter zijn dan bij mensen die niet in armoede leven (Pantazis, 2000). Mogelijk kunnen deze elementen ze het gevoel geven dat ze minder controle hebben over de situatie. Hierdoor wordt hun veiligheidsbeleving mogelijk versterkt en kunnen ze zich ook als de situatie wel meevalt, minder veilig voelen dan gemiddeld.

De derde hypothese luidt daarom als volgt: hoe meer moeite iemand heeft met rondkomen, hoe lager de veiligheidsinschatting van de wijk.

2.3 Sociaal kapitaal

2.3.1 Sociaal kapitaal en sociale cohesie

In de context van dit onderzoek wordt onder sociaal kapitaal hulp vanuit het buurtnetwerk beschouwd en werkt sociaal kapitaal als een moderator op het verband tussen sociale cohesie en de subjectieve veiligheid. Hiervoor is besproken dat sociale cohesie invloed kan hebben op het inschatten van de veiligheid in de buurt. De nadruk ligt hier op het vertrouwen, het afstraffen van ongewenst gedrag en het delen van informatie. Het effect dat sociale cohesie heeft, kan echter nog verder versterkt worden door het sociaal kapitaal dat de mensen in de buurt bezitten. In dit geval komt er namelijk bovenop dat mensen letten op elkaars welzijn en veiligheid. De vorm van hulp vanuit het buurtnetwerk die hieronder verstaan wordt, is of buurtgenoten een oogje in het zeil houden wanneer iemand enige tijd van huis is. Als er iets gebeurt, is er iemand die het ziet en kan ingrijpen. De gedachte dat er iemand een oogje in het zeil houdt wanneer je er niet bent kan het effect van sociale cohesie op de gevoelens van veiligheid versterken (Sampson & Raudenbush, 1997). De oplettendheid van de burens kan namelijk werken als een soort geruststelling. Zelfs als iemand een poging tot een misdrijf wil doen,

kan dit nog tegengehouden worden door de buren. Op deze manier kan sociaal kapitaal de verhouding tussen subjectieve en objectieve veiligheid ook beïnvloeden.

In dit geval geldt dat de aanwezigheid van deze vorm van sociaal kapitaal ertoe leidt dat het effect van sociale cohesie op het inschatten van de veiligheid versterkt wordt en dat de veiligheidsgevoelens dus verder toe nemen. De vierde hypothese luidt daarom als volgt: de aanwezigheid van meer sociaal kapitaal versterkt het effect van sociale cohesie op de veiligheidsinschatting van de wijk.

2.3.2 Sociaal kapitaal en individuele kwetsbaarheid

Ook in de context van individuele kwetsbaarheid wordt onder sociaal kapitaal de hulp vanuit het buurtnetwerk beschouwd, maar het krijgt hier een iets andere vorm, namelijk of iemand op ondersteuning en/of zorg vanuit het buurtnetwerk kan rekenen wanneer iemand dat nodig heeft. Mensen kunnen zich veiliger voelen wanneer ze weten dat ze kunnen rekenen op steun van hun buren in geval van nood (Kawachi, et al., 1997). Dit geldt zowel voor armoede als een kwetsbare gezondheid. Voor een kwetsbare gezondheid geldt dat de hulp en ondersteuning een deel van de zorgen weg kan nemen. De kwetsbare gezondheid kan belemmerend zijn in zo'n mate dat een individu belemmerd wordt in zijn dagelijkse functioneren. Met hulp zullen dingen mogelijk zijn die voor hun alleen niet mogelijk is. Ook kan het ervoor zorgen dat iemand minder bang is doordat hij of zij met hulp verwacht de consequenties van criminaliteit beter aan te kunnen. Eerder is genoemd dat iemand met een slechtere gezondheid langer de tijd nodig kan hebben om te herstellen van de gevolgen van een misdaad en daardoor meer angst kan ervaren omdat de risico's voor hem of haar groter zijn (Pantazis, 2000). Wanneer een individu weet dat hij of zij bij het herstellen hulp kan ontvangen van mensen om zich heen, kan dit iets van de angst wegnemen. Ook voor mensen in armoede kan deze mogelijkheid tot hulp gunstig zijn. Zoals eerder benoemd, geldt voor armere mensen dat er minder materiële en culturele hulpbronnen zijn dan bij mensen die niet in armoede leven (Oppelaar & Wittebrood, 2006). De steun vanuit het buurtnetwerk hoeft niet per sé materieel te zijn. Hulp op ander gebied kan ook deels compenseren voor het tekort aan andere hulpmiddelen, waardoor enkele zorgen weggenomen worden. Tevens geldt voor hen ook dat het lastiger kan zijn om te herstellen van een misdaad, omdat ze bijvoorbeeld de schade niet kunnen dekken. Wanneer zij weten dat er mensen voor hen klaar staan om te helpen, kan het ook voor hen iets van de angst wegnemen. Wanneer de angst voor slachtofferschap minder groot is, kan iemand ook minder veiligheidsbeleving ervaren (Pantazis, 2000). Sociaal kapitaal verzwakt daarom de invloed van individuele kwetsbaarheid op het inschatten van de veiligheid, omdat sociaal kapitaal een deel van de zorgen weg kan nemen. Het sociaal kapitaal vormt zich als een soort opvangnet voor het geval iemand met een slechtere gezondheid of iemand die in armoede leeft slachtoffer wordt van een misdaad. Het verschil tussen kwetsbare en niet-kwetsbare mensen wordt kleiner.

De vijfde hypothese luidt daarom als volgt: hoe meer sociaal kapitaal, hoe kleiner de invloed van individuele kwetsbaarheid op de veiligheidsinschatting van de wijk.

2.4 Objectieve veiligheid

Hoe een individu de veiligheid in de wijk inschat, wordt ook beïnvloed door de objectieve veiligheid in de wijk; de daadwerkelijke situatie. Wanneer er sprake is van veel criminaliteit in de wijk, wordt dit waarschijnlijk opgemerkt door de bewoners van de wijk (Pleysier, 2011). Wanneer de bewoners dit waarnemen, kan dat hun veiligheidsgevoel beïnvloeden. De criminaliteit in de wijk kan op meerdere manieren door de bewoners waargenomen worden. Zo kunnen de bewoners de criminaliteit zelf zien gebeuren, horen over de criminaliteit van andere buurtgenoten of lezen in bijvoorbeeld (lokale) nieuwsbronnen over de criminaliteit in de buurt. Wanneer er een hogere mate van criminaliteit is, kan dit ermee gepaard gaan dat iemand zich ook onveilig voelt in de wijk en daardoor de veiligheid lager inschat.

Toch wordt er in de literatuur ook regelmatig gesproken over een discrepantie tussen de objectieve en de subjectieve veiligheid. Zoals in de inleiding gesteld is, daalt de geregistreerde criminaliteit in Nederland al meerdere jaren, maar dalen de gevoelens van onveiligheid niet altijd mee (Sociaal Planbureau Groningen, 2022). Het lijkt alsof de bevolking niet altijd beseft dat de omgeving veiliger is geworden. Hun beeld van criminaliteit is niet altijd accuraat. Daarnaast blijkt angst voor criminaliteit ook niet altijd het hoogst te zijn in de gebieden waar de meeste criminaliteit voorkomt, wat tevens wijst op een discrepantie tussen subjectieve en objectieve veiligheid.

Eenzijds is er daarom de verwachting dat een hogere objectieve veiligheid wijk leidt tot een hogere veiligheidsinschatting van de wijkbewoners. Aan de andere kant is er ook de verwachting geen verband tussen deze twee vormen van criminaliteit te vinden, omdat er ook voor de wijken van Gemeente Groningen een discrepantie bestaat tussen subjectieve veiligheid en objectieve veiligheid.

2.5 Leeftijd

Leeftijd vormt in de literatuur een van de meest benoemde verklaringen voor angst voor criminaliteit en veiligheidsbeleving. In de literatuur wordt gesproken van de zogenaamde Victimization-Fear Paradox (Kappes, 2012). Dit houdt in dat de mensen die het minste risico lopen om slachtoffer te worden van criminaliteit, juist het meeste angst ervaren voor criminaliteit. Zo zouden ouderen vaker bang zijn om slachtoffer te worden, terwijl ze statistisch gezien minder vaak slachtoffer zijn. Wel bestaat er enkele onenigheid in de literatuur over de rol van leeftijd op veiligheidsbeleving (Kappes, 2012). Aansluitend op de verwachte invloed van individuele kwetsbaarheid, zijn ouderen over het algemeen vaak kwetsbaarder dan jongeren, vanwege een afnemende gezondheid en een toename van

fysieke beperkingen. Zoals eerder vastgesteld kunnen kwetsbare mensen minder goed in staat zijn om zichzelf te verdedigen in een noodsituatie en zullen ze bovendien minder goed in staat zijn om met de gevolgen om te gaan (Oppelaar & Wittebrood, 2008; Pantazis, 2000). Aan de andere kant worden juist jongeren mogelijk meer blootgesteld aan criminaliteit. Zo wordt er bijvoorbeeld gesteld dat iemand die regelmatig uitgaat naar bijvoorbeeld een kroeg, eerder blootgesteld wordt aan bedreigingen dan iemand die bijna altijd thuisblijft 's avonds en op de bank voor de televisie zit (Oppelaar & Wittebrood, 2008). Op welke manier leeftijd ook precies invloed heeft, gezien de sterke aanwezigheid van het onderwerp in de literatuur is het van belang dat leeftijd als controlevariabele meegenomen wordt.

2.6 Geslacht

Net als leeftijd, vormt ook geslacht in de literatuur een veel benoemde verklaring voor angst voor criminaliteit en veiligheidsbeleving. Er wordt verondersteld dat vrouwen zich vaker onveilig voelen dan mannen (Oppelaar & Wittebrood, 2006; Pleysier, 2011). De socialisatie van meisjes zou anders zijn. Hun opvoeding zou de perceptie van hun eigen kwetsbaarheid meer versterken en vrouwen meer alerter maken dan mannen op mogelijke dreigingen. Sociale conditionering speelt hierbij een belangrijke rol. Vanuit traditionele overtuigingen worden in veel samenlevingen vrouwen als zwakker en kwetsbaarder gezien dan mannen, zowel emotioneel als fysiek. Vanaf jonge leeftijd worden vrouwen aangemoedigd voorzichtiger en waakzamer te zijn en om mogelijke gevaren te vermijden (Warr, 1984). Zo worden ze bijvoorbeeld vanaf jonge leeftijd al meer gewaarschuwd voor onbekende mensen die hen mee kunnen vragen. Ook kan er naar meisjes meer beschermend worden gedaan en worden ze minder vaak toegestaan dan jongens om bijvoorbeeld alleen te fietsen. Ook de aard van de dreiging speelt een belangrijke rol bij de sterkere angstgevoelens bij vrouwen. Seksuele misdrijven als verkrachting worden beschouwd als een ernstige fysieke bedreiging voor beide bevolkingsgroepen, maar met een verhoogde kans voor vrouwen (Pleysier, 2011). Dit maakt het tevens een belangrijk begrip om voor te controleren.

2.7 Opleidingsniveau

Ook de relatie tussen opleidingsniveau en angst voor criminaliteit is veelvuldig onderzocht. Meerdere onderzoeken hebben aangetoond dat mensen met een lager opleidingsniveau vaak meer angst ervaren voor criminaliteit dan mensen met een hoger opleidingsniveau (Alper & Chappell, 2012). Er zijn verschillende manieren waarop dit verklaard zou kunnen worden (Oppelaar & Wittebrood, 2006; Kujala, Kallio & Niemelä, 2019). Het kan zo zijn dat mensen met een lager opleidingsniveau vaker in buurten wonen met een hoger criminaliteitsniveau en dus meer kans hebben om slachtoffer te worden

van criminaliteit en zich daardoor ook angstiger voelen. Daarnaast kan er tussen verschillende opleidingsniveaus verschillen zitten in perceptie van risico en de kennis over criminaliteit en veiligheid. Zo hebben hoog opgeleiden over het algemeen meer kennis en informatie, waaronder ook over criminaliteit. Zij kunnen bijvoorbeeld meer kennis hebben over de oorzaken de oorzaken van criminaliteit, hoe je criminaliteit het beste kan voorkomen en wat de risico's zijn om slachtoffer te worden (Oppelaar & Wittebrood, 2006; Kujala, Kallio & Niemelä, 2019). Deze kennis kan ertoe leiden dat er bij hoger opgeleiden een meer realistisch beeld bestaat van criminaliteit, waarbij er ook minder angstgevoelens ervaren worden. Mensen met een lager opleidingsniveau kunnen daarbij ook minder goed op de hoogte zijn van hoe ze risico's kunnen vermijden en hoe ze zichzelf kunnen beschermen tegen criminaliteit.

3. Methoden

In dit hoofdstuk worden de methoden van het onderzoek beschreven. Ten eerste wordt de data beschreven die voor de analyses gebruikt worden. Ook de procedure van dataverzameling komt aan bod. Vervolgens wordt besproken hoe de centrale concepten worden geoperationaliseerd tot variabelen die in de analyse opgenomen kunnen worden. Ten slotte volgt er een beschrijving over hoe de analyses uitgevoerd gaan worden.

3.1 Data en procedure

De populatie die dit onderzoek omvat zijn volwassen inwoners van de gemeente Groningen. Voor de analyse van dit onderzoek zal gebruik gemaakt worden van een bestaande dataset. Dit is de Enquête leefbaarheid, die elke twee jaar uitgevoerd wordt door Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) Groningen, de onderzoeksafdeling van de gemeente Groningen. De gemeente Groningen ontwikkelt een basismonitor, waarin ontwikkelingen en gegevens weergegeven worden van de wijken in Groningen, om te ondersteunen bij beleidsontwikkeling. Deze data worden weergegeven in een interactief kompas (Basismonitor Groningen, 2020). Een deel van de data voor deze monitor wordt verzameld via de Enquête Leefbaarheid. Dit is een uitgebreid onderzoek dat elke twee jaar gehouden wordt. Verschillende thema's worden bevraagd; de algemene leefbaarheid, de fysieke woonomgeving, de sociale leefomgeving, voorzieningen in de buurt, veiligheidsbeleving, participatie en de persoonlijke situatie en ontwikkeling in de wijken. Voor de analyses in deze scriptie zal gebruik gemaakt worden van de Enquête leefbaarheid uit 2022.

De Enquête Leefbaarheid is in september 2022 voorgelegd aan ruim 130.000 inwoners van de gemeente Groningen met een leeftijd van 18 jaar en ouder, op basis van een aselechte steekproeftrekking. Via de post is er een uitnodigingsbrief toegestuurd, waarin een inlogcode voor de (online) vragenlijst stond. Na drie weken is er naar ruim 28.000 inwoners nog een herinneringsbrief gestuurd, als poging om de respons, bij op dat moment ondervertegenwoordigde groepen, te vergroten. Het onderzoek kent een uiteindelijke respons van 17.264 respondenten. In totaal is de respons van het onderzoek dus 13,2%. De resultaten kunnen ook per wijk bekeken worden, de minimale respons per wijk is 273 (1,6% van de totale respons) en de maximale respons is 1230 (7,12% van de totale respons).

De precieze reden voor non respons is onbekend. De uitval tijdens het onderzoek is groot, namelijk 26%. Het is een erg lange vragenlijst en deze is daarom opgesplitst in twee delen, een deel met vragen over de sociale leefomgeving en een deel met vragen over de fysieke leefomgeving. De ene helft van de respondenten begon met het deel sociaal begon en de andere helft van de respondenten met het deel fysiek. In totaal besloot 26% van de respondenten halverwege te stoppen.

Met name jongeren besloten op dit moment te stoppen (35%). Voor de analyse is het van belang dat de respondenten alle vragen ingevuld hebben die in de analyse meegenomen worden. Hierdoor valt echter de grote meerderheid van de respondenten af en blijven er 2936 respondenten over. De analyse zal uitgevoerd worden aan de hand van deze 2936 respondenten. De wijk met de minste respondenten kent nu nog 17 respondenten en de wijk met de meeste respondenten kent 280 respondenten. De meeste wijken kennen minstens 50 respondenten. In Bijlage 1 staat beschreven hoe deze groep tot stand gekomen is en hoe de wijkverdeling eruitziet. In onderstaande tabel 1 is weergegeven hoe groot de respons per wijk is en hoeveel procent van de uiteindelijke steekproef over is gebleven.

Tabel 1: Steekproef en respons

	Steekproef	Respons (als % v/d steekproef)	Respondenten analyse (als % v/d steekproef)
Centrum	10254	10%	1%
Oud-Zuid	12045	12%	2%
Oud-West	7337	12%	3%
Oud-Noord	11144	11%	2%
Oosterparkwijk	10612	11%	2%
Zuidoost	1902	17%	3%
Helpman e.o.	7766	15%	3%
Zuidwest	5965	16%	2%
Hoogkerk e.o.	5364	17%	2%
Nieuw-West	11461	11%	2%
Noordwest	14396	11%	2%
Noordoost	10391	12%	2%
Noorddijk e.o.	10104	16%	3%
Meerdorpen	816	17%	3%
Meerstad	2133	17%	2%
Ten Boer e.o.	2141	20%	3%
Ten Post e.o.	513	15%	3%
Haren West e.o.	2580	19%	2%
Haren Oost e.o.	2093	18%	3%
Glimmen-Onnen	1695	23%	3%
Totaal	130712	17264	2936

Naast de dataset van de Enquête Leefbaarheid, wordt er ook gebruik gemaakt van politie registratiecijfers. Deze cijfers zijn openbaar beschikbaar in de Gronometer (Gronometer Gemeente

Groningen, z.d.). Deze cijfers geven aan hoe vaak een bepaalde misdaad is gemeld in de gemeente Groningen. Deze cijfers zullen toegevoegd worden aan de dataset. De cijfers zullen bekeken en weergegeven worden op wijkniveau.

3.2 Operationalisaties

In deze paragraaf wordt er kort besproken hoe de beschreven concepten uit het vorige hoofdstuk in dit onderzoek gemeten worden. In Bijlage 1 is een uitgebreid overzicht te vinden van deze variabelen in hun oorspronkelijke vorm en de bewerkingen die op de variabelen uitgevoerd zijn. Alle vragen uit de Enquête Leefbaarheid kennen een antwoordoptie ‘weet niet/geen antwoord’. Deze antwoordopties zijn eruit gehaald en als missende waarden gecodeerd.

3.2.1 Veiligheidsinschatting

Om de veiligheidsinschatting te meten, zal er gebruik gemaakt worden van de volgende vraag: “Hieronder ziet u een aantal vervelende voorvallen en misdrijven die in uw buurt kunnen voorkomen. Wilt u elke keer aangeven hoe vaak deze naar uw mening voorkomen in uw eigen buurt?”. De antwoordopties zijn: ‘(bijna) nooit’, ‘soms’ en ‘vaak’. Alle relevante categorieën van deze vraag worden meegenomen. Dit zijn: fietsendiefstal, diefstal uit en vanaf de auto’s en aan de auto’s, woninginbraak en vernieling. Deze vier categorieën zijn gekozen, omdat er hiervan zowel subjectieve als objectieve data beschikbaar zijn. Eerst wordt de variabele gespiegeld, zodat een hogere score op deze variabele een hogere veiligheidsinschatting betekent. Vervolgens wordt het gemiddelde van deze verschillende voorvallen en misdrijven genomen. Deze schaal wordt vervolgens gecentreerd op basis van het gemiddelde van de gehele steekproef en weergeeft de relatieve subjectieve veiligheid. Deze afwijking van het gemiddelde geeft aan of iemands subjectieve veiligheidsscore hoger of lager is dan gemiddeld.

3.2.2 Sociale cohesie

Sociale cohesie zal gemeten worden aan de hand van de volgende vraag: “Hieronder volgt een aantal uitspraken over de buurt waarin u woont. Kunt u telkens zeggen in hoeverre u het hiermee eens of oneens bent?” De stellingen zijn als volgt:

1. De mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.
2. De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om.
3. In deze buurt gaan studenten en andere inwoners goed met elkaar om.
4. Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is.
5. In deze buurt gaan mensen van verschillende herkomst goed met elkaar om.

6. Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.
7. In deze buurt gaan jongeren en ouderen goed met elkaar om.

Elke stelling kan beantwoord worden met vijf mogelijke antwoord categorieën, namelijk: helemaal mee eens, mee eens, niet mee eens en niet mee oneens, niet mee eens en helemaal niet mee eens. Alleen voor stelling 1 geldt dat een hogere score gepaard gaat met een sterkere sociale cohesie. Voor de andere stellingen (2 t/m 7) geldt dat een hogere score op deze variabele juist betekent dat er sprake is van een minder sterke sociale cohesie. Daarom wordt de richting van deze stellingen gespiegeld, zodat een hogere score op de variabele nu wel een hogere mate van sociale cohesie betekent. Van deze zeven stellingen zal vervolgens één score gemaakt worden. Dit wordt gedaan door het gemiddelde van de zeven items te nemen. Deze samengestelde indicator geeft een inschatting van de sociale cohesie, waarbij een hogere score dus duidt op een sterkere mate van sociale cohesie. In wijken met een hoge sociale cohesie kennen mensen elkaar beter dan in wijken met een lage sociale cohesie. Tevens voelen mensen zich meer verbonden met elkaar, ofwel er is veel saamhorigheid. Ook is er in het geval van een hoge sociale cohesie in de wijk weinig segregatie en accepteren verschillende bevolkingsgroepen elkaar beter (Jenson, 2010; Larsen, 2014). De stellingen zouden daarom goed aan moeten sluiten bij het concept van sociale cohesie.

De schaal heeft inderdaad een hoge interne betrouwbaarheid (Cronbach's Alpha = 0,85). Bij verwijdering van één van de items verandert er niet erg veel aan deze waarde. In Bijlage 1 is deze analyse weergegeven.

Om vervolgens de variabele in de analyse mee te kunnen nemen wordt deze variabele eerst gecentreerd op basis van het totale gemiddelde van de steekproef. Vervolgens wordt deze variabele ook gecentreerd op basis van de wijkgemiddelden. Hiervoor wordt eerst per wijk de gemiddelde score op sociale cohesie berekend door variabele van sociale cohesie die gecentreerd is op basis van het totale gemiddelde te centreren. Deze wijkgemiddelden worden vervolgens afgetrokken van de variabele van sociale cohesie die gecentreerd is op basis van het totale gemiddelde. Voor elke individuele score wordt daardoor het wijkgemiddelde van de wijk waar het individu woont eraf getrokken. De variabele die hier ontstaan is meet sociale cohesie op een individueel niveau. In dit onderzoek wordt sociale cohesie in twee verschillende vormen meegenomen en wordt aast deze individuele variabele van sociale cohesie ook sociale cohesie ook als een wijkvariabele meegenomen. Om sociale cohesie op wijkniveau te kunnen meten worden de wijkgemiddelden gebruikt. Dit is de geaggregeerde variabele van de gecentreerde variabele van sociale cohesie (op basis van het gemiddelde van de gehele steekproef). Op deze manier kan sociale cohesie op beide niveaus meegenomen worden in de analyse.

3.2.3 Individuele kwetsbaarheid

Slechtere gezondheid

Een slechte(re) gezondheid zal gemeten worden aan de hand van de vraag: “Welk cijfer geeft u uw gezondheid over het algemeen? U kunt dit aangeven met een cijfer van 1 (zeer slecht) tot en met 10 (zeer goed)”. Deze variabele zal echter gespiegeld worden. In dat geval betekent een waarde van 1 ‘zeer goed’ en een waarde van 10 ‘zeer slecht’, zodat een hogere score gelijk staat aan een slechtere gezondheid.

Armoede

Armoede zal in dit geval niet gemeten worden met een laag inkomen, maar met moeite hebben met rondkomen. De gemeente Groningen kent relatief veel studenten. Aangezien studenten nog geen tijd hebben om fulltime te werken omdat ze nog bezig zijn met de studie, zal het inkomen van een student een stuk lager zijn dan van iemand die fulltime werkt. Toch betekent dit lagere inkomen niet dat ze in armoede leven. Een laag inkomen hoeft ook niet per sé samen te hangen met stress en andere negatieve aspecten, wanneer iemand bijvoorbeeld ook lage vaste lasten heeft. Om een subjectiever beeld te krijgen van armoede zal er daarom gekeken worden naar moeite met rondkomen. Mensen die moeite hebben met rondkomen kunnen ook kampen met andere problemen (Pantazis, 2000). De vraag die aan de respondenten gesteld is, luidt als volgt: “Hoe makkelijk of moeilijk kunt u rondkomen met het inkomen van uw huishouden?” De antwoordcategorieën zijn als volgt: ‘heel makkelijk’, ‘makkelijk’, ‘redelijk’, ‘moeilijk’, ‘heel moeilijk’ en ‘ik kan helemaal niet rondkomen’. Er zijn dus zes antwoordcategorieën waarbij hoe hoger de score is, hoe meer moeite iemand heeft met rondkomen.

3.2.4 Sociaal kapitaal

Als moderator op sociale cohesie

Sociaal kapitaal als moderator op sociale cohesie zal aan de hand van de volgende vraag gemeten worden: “Als u wat langer weg bent van huis, is er dan een buurtgenoot die een oogje in het zeil houdt? Bijvoorbeeld door op te letten dat er niet wordt ingebroken, voor uw huisdieren te zorgen of de planten water te geven.” Er zijn drie antwoordcategorieën, namelijk ‘ja’, ‘nee’ en ‘weet niet/geen antwoord/niet van toepassing’. De derde antwoordcategorie zal weggelaten worden en gecodeerd worden als missende waarde. In dat geval blijven alleen ‘ja’ en ‘nee’ nog over als antwoordmogelijkheden. ‘Nee’ wordt gecodeerd naar de waarde 0. ‘Ja’ wordt gecodeerd naar de waarde 1.

Als moderator op problemen met gezondheid en armoede

Sociaal kapitaal als moderator op individuele kwetsbaarheid zal aan de hand van de volgende vraag gemeten worden: “Wanneer u ondersteuning of zorg nodig heeft of nodig zou hebben, kunt u dan terugvallen op... buurtgenoten?”. Hierbij zijn 4 antwoordcategorieën: ‘ja, zeker’, ‘ja, waarschijnlijk’, ‘nee’ en ‘weet ik niet/geen antwoord’. De vierde antwoordcategorie ‘weet niet/geen antwoord’ zal

weggelaten worden en wordt gecodeerd naar missende waarden. Er blijven dan drie antwoordcategorieën over, namelijk ‘ja, zeker’, ‘ja, waarschijnlijk’ en ‘nee’. Van deze variabele zal een dummyvariabele gemaakt worden waarbij ‘ja, zeker’ en ‘ja, waarschijnlijk’ samengenomen zullen worden. Hierdoor blijft ‘ja (waarschijnlijk)’ en ‘nee’ over, om de resultaten makkelijker te kunnen interpreteren. ‘Nee’ wordt gecodeerd naar de waarde 0. ‘Ja’ wordt gecodeerd naar de waarde 1.

3.2.5 Objectieve veiligheid

Voor objectieve veiligheid worden de politie registratiecijfers gebruikt. Dit zijn de aangiften die gedaan zijn van criminaliteit. Het is de letterlijke hoeveelheid aangiften in een jaar en kan specifiek per wijk bekeken worden. Hiervoor worden precies dezelfde categorieën genomen als hierboven bij subjectieve veiligheid weergegeven staan, dus: fietsendiefstal, autodiefstal uit/vanaf de auto’s en aan de auto’s, woninginbraak en vernieling, om het beste te kunnen vergelijken. Vervolgens wordt ook van deze vier voorvallen het gemiddelde genomen. Deze variabele is gemeten op niveau 2 en de gemiddelden worden dus per wijk bekeken. Deze variabele is erg scheef verdeeld, met een erg hoge waarde voor het centrum. Het aantal registraties worden daarom gedeeld door het aantal inwoners per wijk, om de variabele beter te kunnen vergelijken voor de verschillende wijken.

3.2.6 Geslacht

Om geslacht te meten wordt er onderscheid gemaakt tussen man en vrouw. Deze vraag is niet aan de respondenten voorgelegd, maar afgeleid uit de basisregistratie personen (BRP), waaruit ook de steekproef getrokken is. ‘Man’ wordt gecodeerd naar de waarde 0. ‘Vrouw’ wordt gecodeerd naar de waarde 1.

3.2.7 Leeftijd

Ook de vraag naar leeftijd is niet voorgelegd aan de respondenten, maar afgeleid uit de BRP. De precieze leeftijd wordt echter niet gegeven in de dataset. De leeftijd is namelijk opgedeeld in vier categorieën, dit zijn: 18 – 27 jaar, 28 – 44 jaar, 45 – 64 jaar, 65 jaar en ouder.

3.2.8 Opleidingsniveau

Opleidingsniveau wordt met de volgende vraag gemeten: “Wat is de hoogste schoolopleiding die u met een diploma heeft afgerond?” Er zijn hierbij 9 antwoordcategorieën, namelijk: ‘Ik heb geen opleiding afgerond met een diploma’, ‘Basis- of lager onderwijs (incl. LAVO en VGLO)’, ‘VMBO-beroeps, LBO’, ‘VMBO-TL, MAVO’, ‘MBO’, ‘HAVO/VWO’, ‘HBO’, ‘WO-bachelor/kandidaats’ en ‘WO-master/doctoraal’. Deze variabele kan benaderd worden als een continue variabele. In dit geval geldt; hoe hoger de score, hoe hoger het opleidingsniveau.

3.3 Analyseplan

Gezien de hiërarchische structuur in de data, zal dit onderzoek uitgevoerd worden met behulp van een multilevelanalyse. De respondenten zijn namelijk genest in wijken, waardoor ze niet volledig onafhankelijk zijn van elkaar. Enkele variabelen zijn op individueel niveau gemeten en enkele variabelen op wijkniveau. Er moet daarom rekening gehouden worden met deze verschillende niveaus om statistische problemen te vermijden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de mixed models optie in SPSS. Het eerste model dat gemaakt zal worden is een leeg model, hierin zit alleen de afhankelijke variabele, de veiligheidsinschatting. Met dit model zal ook de intraklassecorrelatie berekend worden. Vervolgens worden de controlevariabelen op niveau 1 toegevoegd. Dit zijn leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Vervolgens worden de verklarende variabelen op niveau 1 toegevoegd. Dit zijn sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid (moeite met rondkomen en slechtere gezondheid). Vervolgens worden de drie interactie-effecten op niveau 1 toegevoegd. Dit interactie-effect is sociaal kapitaal en wordt zowel op sociale cohesie, als op moeite rondkomen, als op gezondheid onderzocht. Vervolgens worden de verklarende variabelen op niveau 2 toegevoegd. Dit zijn de geaggregeerde variabele van sociale cohesie en objectieve veiligheid. Ten slotte wordt de cross-level interactievariabele toegevoegd. Dit is sociaal kapitaal. Het effect van de geaggregeerde variabele van sociale cohesie op de afhankelijke variabele wordt onderzocht. De modelbouw ziet er dus als volgt uit:

Model 0: Leeg model (enkel de afhankelijke variabele, zonder verklarende variabelen)

Model 1: Afhankelijke variabele + controlevariabelen op niveau 1 (leeftijd, geslacht, opleiding)

Model 2: Model 1 + sociale cohesie individueel (gecentreerd op basis van wijken) + lastiger rondkomen (gecentreerd) + slechtere gezondheid (gecentreerd)

Model 3: Model 2 + interactie-effecten sociaal kapitaal

Model 4: Model 3 + sociale cohesie wijkgemiddelden + objectieve veiligheid

Model 5: Model 4 + cross-level interactie-effect sociaal kapitaal

Om de kwaliteit van de modellen na te gaan, zal er ook naar de modelfit gekeken worden. De deviance van de modellen zal vergeleken worden met een Chi-kwadraat toets en de variantie zal bekeken worden. Tevens zal er een assumptietoetsing plaatsvinden met behulp van de residuen.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de statistische analyses besproken en weergegeven in tabellen.

4.1 Beschrijvende statistieken

In onderstaande tabel 2 zijn de beschrijvende statistieken weergegeven van alle variabelen in het onderzoeksmodel die op individueel niveau gemeten zijn. De man-vrouw verdeling in de steekproef is nagenoeg evenredig verdeeld. In de leeftijdsverdeling zit daarentegen meer afwijking met de daadwerkelijke leeftijdsverdeling in de Gemeente Groningen, echter met een maximale afwijking van 6% is dit niet problematisch.

Tabel 2: Beschrijvende statistieken van de variabelen in het onderzoeksmodel op individueel niveau ($n = 2936$)

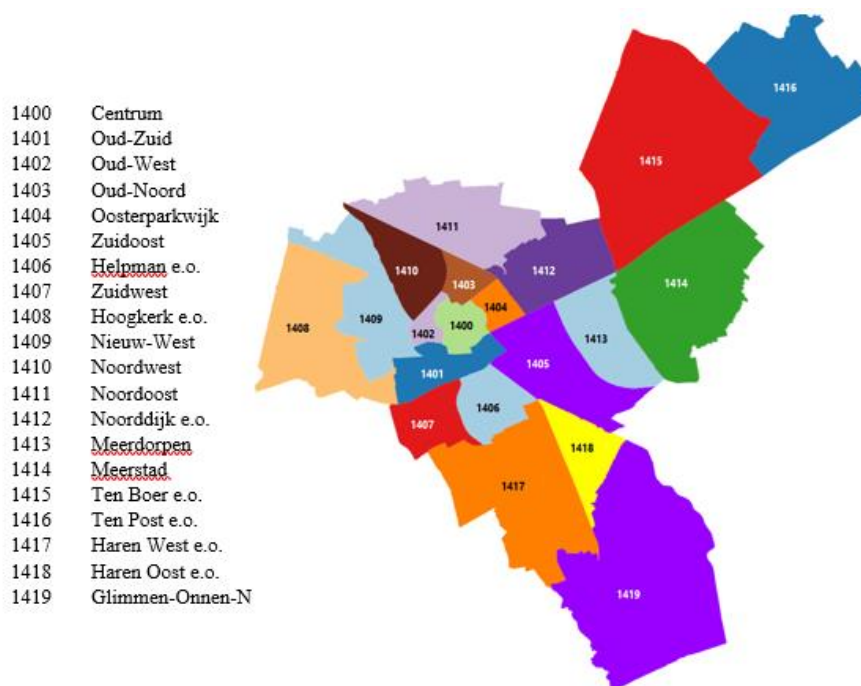
Variabele	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Minimum	Maximum
Veiligheidsinschatting	0,00	0,44	-1,49	0,50
Sociale cohesie (indiv.)	3,55	0,65	-6,03	-1,87
Problemen met gezondheid	3,39	1,51	1,00	10,00
Problemen met rondkomen	2,51	1,04	1,00	6,00
Sociaal kapitaal (m.b.t. sociale cohesie)	78,2% ⁱ	-	0,00	1,00
Sociaal kapitaal (m.b.t. kwetsbaarheid)	61,6% ⁱ	-	0,00	1,00
Geslacht man	51,8%	-	0,00	1,00
Geslacht vrouw	48,2%	-		
Leeftijd 18 – 27 jaar	21%	-		
Leeftijd 28 – 44 jaar	34,4%	-		
Leeftijd 45 – 64 jaar	27,8%	-		
Leeftijd 65 jaar en ouder	16,7%	-		
Opleidingsniveau	6,66	1,87	1,00	9,00

* Bij nominale variabelen is de frequentieverdeling vermeld in percentages

ⁱ Percentage waarbij sociaal kapitaal aanwezig is

Opvallend is dat het totale gemiddelde van sociale cohesie redelijk hoog is, namelijk 3,55 op een schaal van één tot vijf. Ook de gemiddelde gezondheid is redelijk goed. Het gemiddelde van problemen met gezondheid is met 3,39 namelijk redelijk laag, in dit geval betekent dat juist dat de respondenten relatief gezond zijn. De schaal loopt van één tot tien en hoe hoger de score, hoe slechter de gezondheid. Tevens valt op dat een groot deel van de respondenten (78,2%) erop kan rekenen dat zijn/haar buurtgenoten een oogje in het zeil houdt wanneer zij langere tijd van huis zijn. Tegelijkertijd

is dit aandeel iets minder groot bij het kunnen terugvallen op buurtgenoten wanneer hulp of ondersteuning nodig is (61,6%), maar de meerderheid kan wel rekenen op deze hulp of ondersteuning van buurtgenoten. Het gemiddelde opleidingsniveau is hoog, namelijk 6,66 op een schaal van één tot negen. Het gemiddelde op de veiligheidsinschatting is 0, omdat deze variabele gecentreerd is. Het geeft meer informatie om deze variabele per wijk te bekijken, in dat geval kan er bekeken worden hoe een wijk scoort ten opzichte van het gemiddelde van andere wijken en of een wijk de veiligheid dus lager of hoger inschat dan gemiddeld. In onderstaande tabel 3 worden de beschrijvende statistieken op wijkniveau weergegeven. De variabele van veiligheidsinschatting kent een rechtsscheve verdeling. De veiligheid wordt het laagste ingeschat door bewoners van Nieuw-West, Oosterparkwijk en Oud-Noord. In de wijken Ten Post (0,40), Meerdorpen (0,31) en Meerstad (0,25) wordt de veiligheid door de bewoners gemiddeld juist het hoogste ingeschat. Opvallend is dat er in het Centrum gemiddeld veel meer criminaliteit voorkomt dan in de andere wijken. Daarom wordt er in dit onderzoek de objectieve criminaliteit gecorrigeerd voor het aantal inwoners per wijk. Het Centrum kent daarnaast het hoogste gemiddelde voor problemen met rondkomen (2,86), dat betekent dat in deze wijk gemiddeld meer mensen moeite hebben met rondkomen in vergelijking tot andere wijken. In Meerstad is dit juist het laagst (2,00). Er zijn geen hele grote afwijkingen tussen de gemiddelden te vinden van het hebben van een slechtere gezondheid. De mate van sociale cohesie is het laagste in Noordwest, Nieuw-West, Oud-Noord en het Centrum. De mate van sociale cohesie is daarentegen het sterkste in Meerstad, Ten Post en Glimmen-Onnen-Noordlaren. Ook tussen opleidingsniveau zitten redelijke verschillen. Meerdorpen, Hoogkerk en Ten Post scoren relatief laag op opleidingsniveau. Oud-Zuid, Oud-West, Zuidoost en Meerstad scoren juist relatief hoog op opleidingsniveau. De algemene man-vrouw verdeling in de steekproef is nagenoeg evenredig verdeeld, tussen de wijken zitten echter wel enkele verschillen. Zo zien de verdelingen in Zuidoost, Meerstad en Ten Post er iets schever uit, waarbij de verdeling in Ten Post het meest scheef is (35,3% vrouw; 64,7% man).

Figuur 2: Wijkverdeling in de Gemeente Groningen

Tabel 3: Beschrijvende statistieken van de verklarende variabelen in het onderzoeksmodel op wijkniveau

Wijk	Veiligheids- inschatting	Objectieve veiligheid	Problemen met rondkomen	Problemen met gezondheid	Sociale cohesie	Opleiding	Geslacht (% vrouw)	Totale inwoners	n
Centrum	-0,01	370	2,86	3,40	3,45	6,97	43,7%	23119	151
Oud-Zuid	0,14	84	2,63	3,31	3,61	7,24	46,6%	21185	281
Oud-West	-0,09	67	2,67	3,42	3,58	7,39	53,7%	14147	188
Oud-Noord	-0,10	102	2,79	3,54	3,36	6,92	52,3%	18291	222
Oosterparkwijk	-0,10	60	2,63	3,61	3,49	6,78	49,2%	12690	242
Zuidoost	0,12	24	2,47	3,53	3,62	7,19	40,4%	3586	57
Helpman e.o.	-0,05	38	2,29	3,43	3,60	6,93	50,2%	19704	205
Zuidwest	0,07	34	2,35	3,53	3,58	6,44	48,3%	10739	147
Hoogkerk e.o.	0,02	23	2,48	3,59	3,69	5,83	49,2%	11517	130
Nieuw-West	-0,12	51	2,62	3,65	3,35	6,28	43,8%	19035	219
Noordwest	0,16	88	2,69	3,57	3,32	6,65	47,6%	19030	271
Noordoost	-0,08	34	2,53	3,65	3,55	6,34	47%	15687	230
Noorddijk e.o.	-0,05	42	2,50	3,63	3,62	6,07	48,5%	16074	272
Meerdorpen	0,31	3	2,24	3,25	3,86	5,87	47,8%	1100	23
Meerstad	0,25	2	2,00	3,16	4,04	7,10	60%	3815	50
Ten Boer e.o.	0,13	7	2,49	3,63	3,84	6,00	43,8%	5867	64
Ten Post e.o.	0,40	1	2,63	3,72	4,02	5,76	35,3%	1334	17
Haren West e.o.	0,13	33	2,12	3,39	3,80	6,91	48,3%	13378	58
Haren Oost e.o.	0,17	5	2,36	3,49	3,63	6,56	49,2%	5058	59
Glimmen-Onnen- Noordlaren	0,14	5	2,21	3,41	4,08	6,68	46%	2677	50
Gemiddelde	0,00	69,00	2,51	3,39	3,55	6,66	48,2%	-	-
Standaard- deviatie	0,44	75,00	1,04	1,51	0,17	1,87	-	-	-
Minimum	-1,49	1,00	1,00	1,00	3,32	1,00	-	-	-
Maximum	0,50	370,00	6,00	10,00	4,08	9,00	-	-	-

Tevens zijn de associatiematen van de variabelen in het onderzoeksmodel onderzocht. De associatiematen van de variabelen op niveau 1 staan hieronder in tabel 4. De associatiematen van de variabelen op niveau 2 staan daaronder in tabel 5. Sociale cohesie heeft een redelijke sterke negatieve samenhang met het inschatten van de veiligheid, namelijk 0,22 op niveau 1 en 0,78 op niveau 2. Ook problemen met rondkomen heeft een redelijke samenhang met de veiligheidsinschatting, namelijk -0,15 op niveau 1 en -0,55 op niveau 2. Voor problemen met gezondheid is dit -0,17 op niveau 1 en -0,71 op niveau 2. Beide vormen van sociaal kapitaal hebben op niveau 1 een erg zwakke samenhang met het inschatten van de veiligheid, terwijl ze op niveau 2 juist wel een redelijke samenhang hebben. Geslacht, leeftijd en opleidingsniveau hebben ook een redelijk zwakke samenhang met het inschatten van de veiligheid. De sterkste correlatie is op beide niveaus tussen beide vormen van sociaal kapitaal (0,48 op niveau 1 en 0,96 op niveau 2), waarbij de ene vorm betrekking heeft op buurtgenoten die een

oogje in het zeil houden wanneer iemand langere tijd van huis is en de andere vorm betrekking heeft op het kunnen rekenen op steun van buurtgenoten wanneer dat nodig is. Een sterke correlatie tussen deze twee variabelen is niet erg verrassend, omdat beide variabelen hulp van burens betreffen. Wanneer de buurtgenoten het ene willen doen, is het mogelijk dat ze het ander ook willen doen. Een andere sterke correlatie is tussen leeftijd en sociaal kapitaal in de vorm van het kunnen rekenen op steun van buurtgenoten wanneer dat nodig is (0,32 op niveau 1 en 0,75 op niveau 2). Dit is een positief verband. Wat betekent dat een hogere leeftijd mogelijk bijdraagt aan het kunnen rekenen op steun van de buurtgenoten. Dit geldt ook voor leeftijd en de andere vorm van sociaal kapitaal, namelijk of burens een oogje in het zeil houden wanneer men langere tijd van huis is (0,22 op niveau 1 en 0,75 op niveau 2). Interessant is dat er ook een relatief sterke samenhang is tussen de objectieve veiligheid in de wijk en de burens die een oogje in het zeil houden (-0,63 op niveau 2).

Tabel 4: Tabel met associatiematen van alle variabelen op niveau 1 in het onderzoeksmodel (n=2936)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Veiligheidsinschatting	-								
2. Sociale cohesie (indiv.)	0,22** ^a	-							
3. Problemen met rondkomen	-0,15** ^a	-0,19** ^a	-						
4. Problemen met gezondheid	-0,17** ^a	-0,18** ^a	0,24** ^a	-					
5. Sociaal kapitaal (m.b.t. sociale cohesie)	0,00 ^c	0,09** ^c	0,02** ^c	0,00 ^c	-				
6. Sociaal kapitaal (m.b.t. kwetsbaarheid)	0,01** ^c	0,13** ^c	0,04** ^c	0,01** ^c	0,48** ^b	-			
7. Geslacht	0,01** ^c	0,00 ^c	0,00 ^c	0,00 ^c	0,01 ^b	0,04* ^b	-		
8. Leeftijdsgroep	0,03** ^c	0,01** ^c	0,03** ^c	0,02** ^c	0,22** ^b	0,32** ^b	0,09** ^b	-	
9. Opleidingsniveau	0,08** ^a	0,03 ^a	-0,26** ^a	0,00** ^c	0,00** ^c	0,00** ^c	0,00* ^c	0,07** ^c	-

¹ * significant op 0,05 ** significant op 0,01

² ^a Pearson Correlatie; ^b Cramer's V; ^c correlatie op basis van ANOVA

Tabel 5: Tabel met associatiematen van alle variabelen op niveau 2 in het onderzoeksmodel (n = 20)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Veiligheidsinschatting	-									
2. Sociale cohesie	0,78**	-								
3. Problemen met rondkomen	-0,55**	-0,51**	-							
4. Problemen met gezondheid	-0,71**	-0,46**	0,69**	-						
5. Objectieve veiligheid	-0,17**	-0,39**	0,39**	-0,07**	-					
6. Sociaal kapitaal (m.b.t. sociale cohesie)	0,26**	0,60**	-0,25**	0,09**	-0,63**	-				
7. Sociaal kapitaal (m.b.t. kwetsbaarheid)	0,15**	0,70**	-0,18**	0,12**	-0,54**	0,96**	-			
8. Geslacht	0,06**	0,11**	-0,23**	-0,02	-0,23**	0,05*	0,03	-		
9. Leeftijdsgroep	-0,16**	0,22**	-0,13**	0,37**	-0,68**	0,75**	0,75**	-0,07**	-	
10. Opleidingsniveau	0,28**	-0,09**	-0,28**	-0,51**	0,38**	-0,68**	-0,68**	0,31**	-0,75**	-

¹ * significant op 0,05 ** significant op 0,01

² Alle correlaties op basis van Pearson

³ Variabelen die oorspronkelijk individueel gemeten zijn, zijn geaggregeerd naar wijkniveau

Tabel 6: Parameters uit de multilevel analyse met veiligheidsinschatting als afhankelijke variabele (n = 2936)

	Model 0		Model 1		Model 2		Model 3		Model 4		Model 5	
	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p	b (SE)	p
Intercept	0,06 (0,03)	0,079	-0,09 (0,05)	0,055	0,54 (0,07)	<0,001	0,04 (0,05)	0,379	0,03 (0,04)	0,503	0,06 (0,05)	0,196
Vrouw			-0,08 (0,02)	<0,001	-0,07 (0,02)	<0,001	-0,07 (0,02)	<0,001	-0,07 (0,02)	<0,001	-0,07 (0,02)	<0,001
Opleiding			0,01 (0,00)	0,003	<0,01 (0,0)	0,535	<0,01 (0,00)	0,555	<0,01 (0,00)	0,460	<0,01 (0,00)	0,458
Leeftijd (18-27)			0,17 (0,03)	<0,001	0,17 (0,03)	<0,001	0,17 (0,03)	<0,001	0,17 (0,03)	<0,001	0,17 (0,03)	<0,001
Leeftijd (28-44)			0,15 (0,02)	<0,001	0,14 (0,02)	<0,001	0,14 (0,02)	<0,001	0,13 (0,02)	<0,001	0,13 (0,02)	<0,001
Leeftijd (45-65)			0,03 (0,02)	0,191	0,01 (0,02)	0,619	0,01 (0,02)	0,593	0,01 (0,02)	0,657	0,01 (0,02)	0,663
Sociale cohesie (individueel)					0,14 (0,01)	<0,001	0,21 (0,03)	<0,001	0,21 (0,02)	<0,001	0,21 (0,03)	<0,001
Problemen met rondkomen					-0,04 (0,01)	<0,001	-0,04 (0,01)	0,002	-0,04 (0,01)	0,002	-0,04 (0,01)	0,002
Problemen met gezondheid					-0,02 (0,01)	<0,001	-0,02 (0,01)	0,035	-0,02 (0,01)	0,034	-0,02 (0,01)	0,037
Sociaal kapitaal (m.b.t. kwetsbaarheid)					<-0,01 (0,02)	0,833	<-0,01 (0,02)	0,918	-0,01 (0,02)	0,779	<-0,01 (0,02)	0,832
Sociaal kapitaal (m.b.t. sociale cohesie)					-0,06 (0,02)	0,006	-0,07 (0,02)	<0,001	-0,08 (0,02)	<0,001	-0,11 (0,03)	<0,001
Interactie 1 SC (indiv.) en sociaal kapitaal							-0,09 (0,03)	0,002	-0,09 (0,03)	0,002	-0,09 (0,03)	<0,001
Interactie 2 rondkomen en sociaal kapitaal							-0,01 (0,02)	0,474	-0,01 (0,02)	0,497	-0,01 (0,02)	0,494
Interactie 3 gezondheid en sociaal kapitaal							-0,01 (0,01)	0,466	-0,01 (0,01)	0,506	-0,01 (0,01)	0,487
Objectieve veiligheid									0,94 (4,68)	0,843	1,23 (4,44)	0,787
Sociale cohesie (geaggregeerd)									0,53 (0,08)	<0,001	0,77 (0,14)	<0,001
Interactie SC (geagg.) en sociaal kapitaal											-0,27 (0,13)	0,042
-2LL	3373,84		3299,80		3117,28		3126,51		3095,02		3093,21	
ΔChi²	-		74,04		182,52		-9,23		30,49		1,81	
df	-		5		5		3		2		1	
Variatie niveau 1	0,18		0,18		0,16		0,16		0,16		0,16	
Variatie niveau 2	0,02		0,02		0,02		0,02		<0,01		<0,01	

Δ Verbetering t.o.v. vorige model

4.2 Hypothesetoetsing

De resultaten van de multilevel analyse zijn weergegeven in bovenstaande tabel 6. Met het lege model, model 0, kan de intraklassecorrelatie berekend worden, een maat die weergeeft hoe sterk individuen in dezelfde groep met elkaar overeenkomen. Met model 0 is een ICC berekend van 0,08 (zie Bijlage 2 voor een toelichting van deze waarde). Met een bereik van 0 tot 1 is dit een lage score, wat betekent dat de scores van individuen die binnen dezelfde wijk wonen niet erg veel met elkaar overeenkomen en dat maar 8% van de variantie op buurtniveau ligt. In dit model wordt het veiligheidsgevoel voornamelijk verklaard door variabelen op individueel niveau. Wel toont deze variantie aan dat de buurt er wel in enige mate toe doet.

Alle controlevariabelen in het model liggen op niveau 1, ofwel individueel niveau. Kijkend naar model 1 heeft geslacht een negatieve significante invloed op het inschatten van de veiligheid ($b = -0,08; p < 0,001$). Dit betekent dat vrouwen de veiligheid gemiddeld iets lager inschatten dan mannen, maar het verschil is niet erg groot. Tevens is voor de twee jongere leeftijdsgroepen een significant effect ondervonden, waarbij het effect bij de jongste leeftijdsgroep (18 t/m 27 jaar) het sterkste is ($b = 0,17; p < 0,001$). Het effect bij de leeftijdsgroep van 28 tot en met 44 jaar is ook redelijk groot ($b = 0,15; p < 0,001$). Het lijkt erop dat hoe jonger iemand is, hoe hoger de veiligheid in de wijk gemiddeld ingeschat wordt. Ouderen zouden zich dus gemiddeld iets minder veiliger voelen dan jongeren. Kijkend naar model 1, waarbij er naar de directe invloeden van de controlevariabelen gekeken wordt, heeft opleiding ook een significant effect. Deze is niet heel erg groot ($b = 0,01; p = 0,003$) en valt weg wanneer er meerdere variabelen toegevoegd worden.

De meeste verklarende variabelen op niveau 1 lijken wel invloed te hebben op de veiligheidsinschatting. Kijkend naar model 2, waarin deze variabelen toegevoegd worden, is er voor het hebben van problemen met rondkomen een redelijk klein effect te zien ($b = -0,04; p < 0,001$). Deze variabele kent een 6-puntsschaal en het verschil in gemiddelde kan daarom oplopen tot maximaal -0,24. Het zou in dit geval moeten betekenen dat het hebben van een slechtere gezondheid gepaard zou moeten gaan met een lagere inschatting van de veiligheid in de wijk. De hypothese luidde als volgt: 'hoe kwetsbaarder iemands gezondheid, des te lager de veiligheidsbeleving van de wijk'. De gevonden richting van het verband ondersteunt dus de hypothese. Hetzelfde geldt voor het hebben van gezondheidsproblemen ($b = -0,02; p < 0,001$). De variabele kent een 10-puntsschaal, waardoor het verschil in het gemiddelde op kan lopen tot maximaal -0,20. Het betekent in dit geval dat het meer moeite hebben met rondkomen gepaard gaat met een lagere inschatting van de veiligheid. Ook deze bevinding sluit aan op de hypothese. De hypothese luidde namelijk als volgt: 'hoe kwetsbaarder iemands gezondheid, des te lager de veiligheidsbeleving van de wijk. Beide vormen van individuele kwetsbaarheid lijken in deze modellen dus een significante invloed te hebben op veiligheidsinschatting. Voor sociale cohesie op individueel niveau is een redelijke helling gevonden in model 2, het model waarin de variabele wordt geïntroduceerd ($b = 0,14; p < 0,001$). Kijkend naar het

complete model, waarin er gecorrigeerd wordt voor alle variabelen in het model, is deze helling zelfs nog een stuk hoger ($b = 0,21; p < 0,001$). In dit geval geldt dat hoe sterker iemand de sociale cohesie inschat, hoe hoger iemand ook de veiligheid in de wijk inschat. Dit is in overeenstemming met de verwachting. Kijkend naar het effect van sociale cohesie op wijkniveau, zijn de hellingen eveneens positief (model 4: $b = 0,53; p < 0,001$; model 5: $b = 0,77; p < 0,001$). Ook hier geldt dat een sterkere mate van sociale cohesie in de wijk gepaard lijkt te gaan met een hogere inschatting van de veiligheid. Het totaal van de hellingen in het complete model leidt tot een waarde van 0,98. De hypothese luidde als volgt: “Voor beide vormen van sociale cohesie geldt de verwachting dat hoe sterker de sociale cohesie is, des te hoger de veiligheidsbeleving van de wijk wordt ervaren.” Deze bevindingen sluiten hierop aan. Voor sociaal kapitaal is er alleen een significant effect voor sociaal kapitaal met betrekking tot sociale cohesie (model 2: $b = -0,06; p = 0,006$; model 5: $b = -0,11; p < 0,001$). Dit betekent dat de aanwezigheid van sociaal kapitaal, in dit geval burens die een oogje in het zeil gepaard gaat met een lagere inschatting van de veiligheid, dit is in tegengestelde richting van de verwachting. Voor sociaal kapitaal met betrekking tot individuele kwetsbaarheid is geen significant effect gevonden. Dat betekent dat er geen bewijs is gevonden dat het kunnen rekenen op hulp of steun wanneer dit nodig is gepaard gaat met een betere inschatting van de veiligheid.

Naast sociale cohesie op wijkniveau, zit in het model op niveau 2 ook de verklarende variabele objectieve veiligheid. Het effect van objectieve veiligheid is niet significant (model 4: $b = 0,94; p = 0,843$; model 5: $b = 1,23; p = 0,787$). Wel is het opvallend dat het effect redelijk groot is. Het is positief en een toename van de objectieve veiligheid zou gepaard moeten gaan met een toename van de veiligheidsinschatting. Om de erg hoge p-waarde moet er echter gesteld worden dat dit niet mag worden aangenomen en dat er geen bewijs is dat aantoont dat de objectieve veiligheid invloed heeft op de veiligheidsinschatting van de wijk. Daarbij zou deze bevinding ook kunnen wijzen op een discrepantie tussen objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid, omdat er geen direct bewijs is dat aantoont dat een hogere objectieve veiligheid per sé gepaard lijkt te gaan met een hogere veiligheidsinschatting van de wijk.

Ten slotte is er voor twee van de vier interactie-effecten een significant effect gevonden. De individuele interactie-effecten worden getoetst met model 3 en de cross-level interactie met model 5. Op niveau 1 is er voor het interactie-effect van individuele sociale cohesie en sociaal kapitaal een significant effect gevonden (model 3: $b = -0,09; p = 0,002$; model 5: $b = -0,09; p < 0,001$). De hypothese die betrekking had op dit interactie-effect luidde als volgt: ‘de aanwezigheid van meer sociaal kapitaal versterkt het effect van sociale cohesie op de veiligheidsbeleving van de wijk’. Voor deze hypothese is geen ondersteuning gevonden, omdat het gevonden effect van sociaal kapitaal in negatieve richting is gevonden. De aanwezigheid van meer sociaal kapitaal, ofwel burens die een oogje in het zeil houden, zorgt er dus voor dat de invloed van sociale cohesie op de veiligheidsinschatting wordt verzwakt. Een hogere mate van sociaal kapitaal gaat dus gepaard met een lagere inschatting van de veiligheid, als er naar de afzonderlijke invloed van sociaal kapitaal op de veiligheidsinschatting

gekeken wordt. Hetzelfde geldt voor de cross-level interactie van sociaal kapitaal en sociale cohesie op wijkniveau. Wanneer het totaal genomen wordt van de interactie-effecten van zowel de individuele vorm van sociale cohesie als de geaggregeerde vorm in het complete model, wordt deze helling redelijk groot ($b = -0,36$).

De effecten van de interactie-effecten met betrekking tot individuele kwetsbaarheid zijn niet significant en voor deze hypothesen is dus ook geen ondersteuning gevonden die aantoont dat sociaal kapitaal invloed heeft op de effecten van rondkomen en gezondheid op de veiligheidsinschatting van de wijk.

In Bijlage 2 is een uitgebreid overzicht weergegeven van de analyse, hoe deze uitgevoerd is in SPSS.

4.3 Modevaluatie

Wanneer er naar alle modellen wordt gekeken heeft het complete model, model 5, de beste fit (3093,21). De deviance voor dit model is het laagst, wat betekent dat dit model de minste fouten maakt. Wanneer de modellen onderling vergeleken worden is te zien dat het model er redelijk op vooruit gaat wanneer de controlevariabelen, geslacht, opleiding en leeftijd, aan het lege model toegevoegd worden ($\text{Chi}^2 = 74,04$). Wanneer vervolgens de verklarende variabelen, sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid, op niveau 1 toegevoegd worden aan het model, leidt dit tot een grotere verbetering ($\text{Chi}^2 = 182,52$). De toevoeging van de interactie-variabelen op niveau 1 in het derde model leidt tot een kleine afname ($\text{Chi}^2 = -9,23$). De toevoeging van de variabelen op niveau 2 aan het vierde model, sociale cohesie op wijkniveau en de objectieve veiligheid van de wijk, leiden wel weer tot een verbetering ($\text{Chi}^2 = 30,49$). Ten slotte leidt de toevoeging van de cross-level interactie van sociaal kapitaal en sociale cohesie op wijkniveau aan het laatste model tot een hele kleine verbetering ($\text{Chi}^2 = 1,81$).

5. Conclusie en discussie

In dit hoofdstuk wordt gereflecteerd op de resultaten van het onderzoek. Er zal antwoord gegeven worden op de hoofdvraag die centraal stond in dit onderzoek: *‘In hoeverre dragen sociale cohesie, objectieve veiligheid en individuele kwetsbaarheid van inwoners in de wijken van de gemeente Groningen bij aan het inschatten van de veiligheid in de wijk?’* en de subvraag: *‘Wordt het effect van sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid beïnvloed door de aanwezigheid van sociaal kapitaal?’* Ook zullen de beperkingen van dit onderzoek uitgebreid worden behandeld, zodat vervolgonderzoek kan proberen om deze tekortkomingen te corrigeren. Ten slotte wordt er besproken wat deze resultaten kunnen betekenen voor beleid en wat beleid kan doen om de veiligheidsgevoelens van de samenleving te versterken.

5.1 Conclusie en duiding van de resultaten

Het doel van dit onderzoek was om te onderzoeken in hoeverre sociale cohesie, individuele kwetsbaarheid en objectieve veiligheid invloed hebben op de veiligheidsinschatting van de wijk door de inwoners van de Gemeente Groningen. Het blijkt namelijk dat een aanzienlijk deel van de inwoners van de Gemeente Groningen zich weleens onveilig voelt in eigen woonbuurt (CBS, 2022). Het is belangrijk dat er goed begrepen wordt waar veiligheidsgevoelens vandaan komen. Wanneer er zicht is op welke factoren onveiligheidsgevoelens veroorzaken en welke factoren men juist veiliger laat voelen, kan er ook gepoogd worden om de veiligheidsgevoelens te versterken. Gevoelens van onveiligheid brengen namelijk meerdere negatieve gevolgen met zich mee, zoals onder anderen een minder prettige leefomgeving, angst en vermijding (Van den Herrewegen & Verfaillie, 2011; Sociaal Planbureau Groningen, 2022; Ghose & Etowa, 2022; Van Noordenburg, 2022). In dergelijke situaties is het daarom van belang dat men begrijpt dat het niet nodig is om zich zo te voelen en kan het veiligheidsgevoel gestimuleerd worden. Dit zal bevorderlijk zijn voor een prettige leefomgeving en kan zelfs leiden tot meer vertrouwen in de samenleving (Van den Herrewegen & Verfaillie, 2011). Bestaande literatuur toont aan dat sociale cohesie, individuele kwetsbaarheid, opgesplitst in gezondheidsproblemen en problemen met rondkomen, en sociaal kapitaal mogelijk belangrijke invloedsfactoren kunnen zijn voor de beleving van veiligheid (Kawachi, et al., 1997; Sampson & Raudenbush, 1997; Pantazis, 2000; Bolt & Torrance, 2005; Oppelaar & Wittebrood, 2006; Boers, 2008). Huidig onderzoek over deze vier begrippen in de context van veiligheidsbeleving is redelijk verouderd. Het is daarom onduidelijk in hoeverre deze begrippen nog relevant zijn in de huidige tijd, maar ook in de context van de gemeente Groningen en dit maakt vernieuwd onderzoek hiernaar van groot belang.

De eerste hypothese had betrekking op sociale cohesie. De verwachting was hierbij dat voor zowel sociale cohesie op individueel niveau als wijkniveau geldt dat een sterkere sociale cohesie

gepaard gaat met een hogere veiligheidsbeleving van de wijk. Voor deze hypothese is voor beide vormen ondersteuning gevonden. Een hogere sociale cohesie lijkt inderdaad gepaard te gaan met een hogere inschatting van de veiligheid in de wijk. Dit geldt zowel voor individuele sociale cohesie, hoe de wijkbewoners de sociale cohesie zelf inschatten, als voor sociale cohesie op wijkniveau, die een objectiever beeld geeft van de mate van sociale cohesie in de wijk. Deze bevinding is in overeenstemming met wat er op basis van de literatuur verwacht werd. Er bestaan meerdere mechanismen die in de literatuur naar boven komen die illustreren dat er een samenhang bestaat tussen sociale cohesie en de veiligheidsbeleving (Oppelaar & Wittebrood, 2006; Boers, et al., 2008; Huyge & de Meere, 2008). Wel is het effect van sociale cohesie sterker voor de sociale cohesie op wijkniveau. Dit betekent dat de feitelijke mate van sociale cohesie er nog iets meer toe doet dan de individuele inschatting die iemand maakt van de sociale cohesie in de wijk. Dit zou mogelijk kunnen komen doordat men niet altijd de juiste inschatting maakt van de feitelijke situatie. Ook al heeft men misschien niet zozeer het idee dat de sociale cohesie sterk is in de wijk, zouden ze wel kunnen profiteren van de voordelen hiervan.

De tweede hypothese had betrekking op gezondheid. De verwachting was hierbij dat des te slechter de gezondheid, des te lager de veiligheidsinschatting van de wijk. Ook voor deze hypothese is ondersteunend bewijs gevonden. Het hebben van een slechtere gezondheid lijkt gepaard te gaan met een lagere inschatting van de veiligheid in de wijk. Deze bevinding komt overeen met wat er verwacht was op basis van wat bekend is in de literatuur over de invloed van gezondheid (Pantazis, 2000; Oppelaar & Wittebrood, 2006). Wel is het effect niet heel sterk. Het is belangrijk dat er rekening mee gehouden dient te worden dat dit effect geldt wanneer alle variabelen in het model gelijk blijven. Gezondheid correleert echter sterk met andere variabelen in het model, waaronder sociaal kapitaal, opleiding en rondkomen. Het is voor deze variabele dus niet aannemelijk dat deze variabelen daadwerkelijk gelijk blijven. Het is daarom niet helemaal te zeggen wat het verband precies doet. Dit maakt het namelijk lastig om het individuele effect van de variabele te interpreteren. Door de aanwezigheid van andere correlerende variabelen kan het zijn dat het effect overschat of onderschat wordt.

De derde hypothese had betrekking op rondkomen. De verwachting was hierbij dat iemand die moeite heeft met rondkomen de veiligheid in de wijk ook lager zal inschatten. Voor deze variabele is tevens ondersteuning voor de hypothese gevonden. Iemand die meer moeite heeft met rondkomen scoort gemiddeld ook lager op de veiligheidsinschatting van de wijk. Deze bevinding komt overeen met wat er verwacht was op basis van wat bekend is in de literatuur over de invloed van armoede op de veiligheidsbeleving (Pantazis, 2000; Oppelaar & Wittebrood, 2006). Wel is het effect niet heel sterk. Hier moet echter aan hetzelfde aandacht besteedt worden als bij problemen met de gezondheid. Rondkomen correleert namelijk ook sterk met andere variabelen in het model, waaronder sociaal kapitaal, opleiding en gezondheid. Het is voor deze variabele dus niet aannemelijk dat deze variabelen daadwerkelijk gelijk blijven. Het is daarom niet helemaal te zeggen wat het verband precies doet. Dit

maakt het namelijk lastig om het individuele effect van de variabele te interpreteren. Door de aanwezigheid van andere correlerende variabelen kan het zijn dat het effect overschat of onderschat wordt.

De vierde hypothese had betrekking op sociaal kapitaal. De verwachting hierbij was dat de aanwezigheid van meer sociaal kapitaal het effect van sociale cohesie op het inschatten van de veiligheid zou versterken. Met sociaal kapitaal wordt in dit geval de controle van de burens bedoeld; of men kan rekenen op de buurtgenoten om een oogje in het zeil te houden wanneer men langere tijd van huis is. Wanneer er naar het losse effect van sociaal kapitaal met betrekking tot sociale cohesie gekeken wordt, is hier juist een negatief verband gevonden. Dit houdt in dat de aanwezigheid van burens die een oogje in het zeil houden wanneer iemand langere tijd van huis is, samen zou hangen met een lagere inschatting van de veiligheid in de wijk. Ook kijkend naar het interactie-effect is de richting negatief in plaats van positief. Dit betekent dat de aanwezigheid van deze vorm van sociaal kapitaal juist het effect van sociale cohesie op de veiligheidsinschatting verzwakt. Er is gekeken naar zowel sociale cohesie op individueel niveau, als op wijkniveau. Voor beide vormen geldt hetzelfde. Wanneer het interactie-effect van individuele sociale cohesie en sociaal kapitaal samengenomen wordt met die van sociale cohesie op wijkniveau, wordt het verband nog iets sterker in de negatieve richting. Dit is dus tegenstrijdig met de verwachting. Mogelijk is dit te verklaren doordat het in veilige buurten niet per sé nodig is dat buurtgenoten een oogje in het zeil houden wanneer iemand voor langere tijd van huis is, omdat er toch weinig criminaliteit voorkomt. In onveilige buurten is er mogelijk een sterkere behoefte naar anderen die opletten, omdat het kan helpen criminaliteit op te merken of zelfs te voorkomen. In het vorige hoofdstuk is ook bevonden dat burens die een oogje in het zeil houden en objectieve veiligheid een redelijk sterke negatieve correlatie hebben, wat dit zou kunnen aantonen. Daarnaast kan het idee dat het nodig is dat er iemand oplet wanneer iemand van huis weg is, juist ook leiden tot angstgevoelens en het idee geven dat de wijk niet helemaal veilig en betrouwbaar is, omdat er controle nodig is. Dit kan zich uiten in een lagere veiligheidsinschatting.

De vijfde hypothese had tevens betrekking op sociaal kapitaal. De verwachting hierbij was hoe meer sociaal kapitaal, hoe kleiner de invloed van individuele kwetsbaarheid op het inschatten van de veiligheid wordt. De verwachting was dat het interactie-effect de effecten van individuele kwetsbaarheid zou verzwakken. Met sociaal kapitaal wordt in dit geval bedoeld dat men kan rekenen op hulp of steun van zijn/haar burens wanneer dit nodig is. Voor deze hypothese is geen ondersteuning gevonden. Dit geldt voor beide vormen van individuele kwetsbaarheid, problemen hebben met de gezondheid en moeite hebben met rondkomen. De aanwezigheid van het sociaal kapitaal, ofwel het kunnen rekenen op steun of hulp van de burens wanneer dit nodig is, lijkt in het algemeen ook geen samenhang te hebben met de veiligheidsinschatting van de wijk. Deze bevinding is opvallend, omdat dit verband wel werd verwacht op basis van wat er bekend is uit voorgaand onderzoek. Door de genoemde correlerende variabelen die de afzonderlijke variabelen (problemen met gezondheid en

moeite met rondkomen) kunnen beïnvloeden, is het mogelijk dat dit ook invloed heeft op het moderatie-effect van deze variabelen en er daarom geen significant effect gevonden is.

De zesde hypothese had betrekking op objectieve veiligheid. De verwachting was enerzijds dat een hogere objectieve veiligheid gepaard moest gaan met een hogere veiligheidsinschatting, wanneer er meer criminaliteit in de wijk voorkomt zouden de wijkbewoners zich dus ook minder veilig moeten voelen. Ook werd er rekening gehouden met het mogelijke bestaan van een discrepantie tussen subjectieve en objectieve veiligheid. Voor deze eerste hypothese is geen ondersteuning gevonden, er is geen bewijs dat aantoont dat objectieve veiligheid samenhangt met de veiligheidsinschatting, omdat het gevonden effect niet significant is. Er was wel sprake van een grote positieve helling wat aantoont dat deze variabele wel iets betekent voor de veiligheidsinschatting van individuen, maar de p-waarde was extreem hoog waardoor dit niet aangenomen mag worden als bewijs. Het resultaat zou mogelijk ook kunnen wijzen op een discrepantie tussen deze twee variabelen, maar dit dient nader onderzocht te worden om hier uitspraken over te kunnen doen. Daarnaast kan het gebrek aan significantie van het sterke verband ook te wijten zijn aan de centrumwijk, die een grote uitbijter vormt in dit onderzoek. Het aantal misdrijven in het centrum wijk is namelijk aanzienlijk meer.

Ten slotte is er voor leeftijd en geslacht ook een verband met het inschatten van de veiligheid gevonden. Hoe jonger de leeftijdsgroep, hoe veiliger de gemiddelde inschatting van de wijk. Jongeren schatten dus de veiligheid in de wijk gemiddeld hoger in dan ouderen. Daarnaast is er voor geslacht ook een effect gevonden, ook wanneer er gecorrigeerd wordt voor alle andere variabelen. Mannen zouden in dit geval de wijk gemiddeld veiliger inschatten dan vrouwen. Deze bevindingen komen overeen met wat er in de literatuur bekend is over de invloeden van deze variabelen (Oppelaar & Wittebrood, 2006; Pleysier, 2011).

Op basis van dit onderzoek kan er voor enkele variabelen geconcludeerd worden dat deze de veiligheidsinschatting versterken. Zo blijkt sociale cohesie in zowel individuele vorm als geaggregeerde vorm positief samen te hangen met een hogere veiligheidsinschatting van de wijk. Voor individuele kwetsbaarheid is ook een kleine invloed gevonden, waarbij het hebben van een slechtere gezondheid en het hebben van moeite met rondkomen gepaard gaan met een gemiddeld lagere inschatting van de veiligheid in de wijk. Ook leeftijd en geslacht hebben een effect op de veiligheidsinschatting, waarbij ouderen en vrouwen de veiligheid gemiddeld iets lager inschatten. Om antwoord te geven op de hoofdvraag *‘In hoeverre dragen sociale cohesie, objectieve veiligheid en individuele kwetsbaarheid van inwoners in de wijken van de gemeente Groningen bij aan het inschatten van de veiligheid in de wijk?’* kan er dus worden gesteld dat een groot deel van deze variabelen bij lijken te dragen aan het inschatten van de veiligheid van de wijk. Alleen voor objectieve veiligheid is geen significant effect gevonden. Op de subvraag *‘Wordt het effect van sociale cohesie en individuele kwetsbaarheid beïnvloed door de aanwezigheid van sociaal kapitaal?’* kan gesteld worden

dat het effect van sociale cohesie inderdaad wordt beïnvloed door de aanwezigheid van sociaal kapitaal. De aanwezigheid van sociaal kapitaal zorgt ervoor dat de positieve invloed van sociale cohesie iets minder sterk wordt en de veiligheidsinschatting dus lager wordt. Er is geen bewijs gevonden dat het effect van individuele kwetsbaarheid beïnvloed wordt door de aanwezigheid van sociaal kapitaal.

5.2 Validiteit en betrouwbaarheid

Er zijn meerdere punten die in acht genomen moeten worden die de validiteit van het onderzoek kunnen beïnvloeden.

Ten eerste is er vanwege het grote aantal missings geen sprake meer van een aselechte steekproef. Er is een erg grote groep uitgevallen en er is maar 17% overgebleven van de totale steekproef. Deze non-responsbias kan ertoe leiden dat de steekproef niet langer representatief is voor de populatie. Het is mogelijk dat de groep die uitgevallen is door bijvoorbeeld vroegtijdig te stoppen met de vragenlijst gezamenlijke kenmerken met elkaar deelt. De groep die de vragenlijst volledig invult verschilt mogelijk van de groep die dit niet doet. De kleinere steekproefomvang die overblijft kan tevens zorgen voor een lagere statistische power.

Ten tweede is er zoals net al kort besproken is sprake van een aanzienlijke uitbijter, namelijk de centrumwijk. In het Centrum zijn er namelijk 370 misdrijven voorgekomen. Het volgende hoogste aantal misdrijven is 102 en het gemiddelde aantal misdrijven is 69. Dit kan ertoe leiden dat de nauwkeurigheid van de voorspellingen afneemt. Tevens kan het invloed hebben op de hellingen en enkele vertekende resultaten geven. Hiervoor is geprobeerd te corrigeren door het aantal misdrijven in de wijken te delen door het aantal inwoners van de wijken. Mogelijk heeft dit de statistische problemen iets teruggedrukt, maar wel blijft het Centrum nog wat boven de andere wijken uitsteken.

Ten derde zit er een mogelijke beperking in de operationalisatie van objectieve veiligheid. Er bestaan namelijk meer soorten van criminaliteit dan de vormen die in dit onderzoek meegenomen konden worden. Deze data hadden namelijk zicht op fietsdiefstal, diefstal van/uit auto's, woninginbraak en vernieling. Van de totale criminaliteit is dat echter maar een klein onderdeel van alles wat er is. Meer vormen meenemen kan mogelijk nog een accurater beeld geven van de daadwerkelijke situatie. Omdat er nu minder onderdelen meegenomen zijn, kan een buurt bijvoorbeeld veiliger lijken dan deze in werkelijkheid is. Daarnaast geven politieregistratiecijfers niet een volledig beeld van de objectieve veiligheid. Dit is omdat niet alles geregistreerd wordt, omdat bijvoorbeeld niet alle gepleegde feiten gemeld worden. Er is altijd sprake van een dark number; oftewel niet-geregistreerde criminaliteit (Carrabine, et al., 2004). Hier kunnen meerdere redenen voor zijn. Zo kan het zijn dat een slachtoffer het gepleegde feit bijvoorbeeld niet belangrijk genoeg vindt of denkt dat het niet veel zal uitmaken als hij het meldt. Ook kan het zo zijn dat een slachtoffer bang is voor de

gevolgen van het melden van de criminaliteit of dat hij het feit zo snel mogelijk wil vergeten en niet opnieuw in aanraking wil komen met de dader. Tevens zijn er vormen van criminaliteit waarbij er niet sprake is van een direct slachtoffer. De samenleving betaalt wel een prijs voor dergelijke misdrijven, maar er is geen slachtoffer die het meldt (Carrabine, et al., 2004). Een voorbeeld hiervan kan onder anderen vernieling van de wijk zijn. Er zijn meerdere manieren die ingezet worden om meer zicht te krijgen op deze niet-geregistreerde criminaliteit, een voorbeeld hiervan zijn slachtofferenquêtes. Deze worden anoniem afgenomen en worden gecombineerd met andere criminaliteitscijfers om nauwkeuriger beeld te krijgen (Carrabine, et al., 2004). In dit onderzoek is echter enkel gebruik gemaakt van politieregistratiecijfers om de objectieve veiligheid te meten. Dit geeft wel een indruk van de mate waarin criminaliteit voorkomt in een gebied, maar is dus niet helemaal volledig. Het is daarom belangrijk om deze niet-geregistreerde criminaliteit in het achterhoofd te houden. Daarnaast hoeft een hogere inschatting van de onveiligheid in de wijk dan de politieregistratiecijfers aangeven niet altijd te betekenen dat inwoners niet bewust zijn van de situatie. Het kan ook zijn dat criminaliteit inderdaad wel meer voorkomt in de wijk en iemand helemaal niet zo ver van de werkelijkheid afzit met zijn/haar inschatting, maar dat er in de wijk maar weinig aangiften gedaan worden omdat er sprake is van deze eerdergenoemde angst. Er kunnen dieperliggende oorzaken achter zitten die we niet kunnen meten, in het ergste geval is er zelfs sprake van ondermijnende criminaliteit. Voor vervolgonderzoek is het daarom van belang om hier rekening mee te houden en om te proberen de daadwerkelijke criminele situatie zo accuraat mogelijk in beeld te krijgen.

5.3 Beleidsaanbeveling

Zoals in dit onderzoek al meermaals benadrukt is, is het van groot belang dat de samenleving zich veilig voelt. Het is erg belangrijk dat er gepoogd wordt om de veiligheidsgevoelens bij de bewoners van de Gemeente Groningen te versterken om de negatieve gevolgen hiervan terug te drukken en een prettigere leefomgeving te creëren. Beleidsmakers spelen hierin een essentiële rol.

Sociale cohesie blijkt uit dit onderzoek grote invloed te hebben op de veiligheidsinschatting van de wijkbewoners. Door maatregelen te treffen om de sociale bindingen en netwerken in de wijken te bevorderen, kunnen de veiligheidsgevoelens toenemen. Het bevorderen van deze sociale cohesie kan op verschillende manieren gebeuren.

Een voorstel is om een buurtinitiatievenfonds op te zetten. Dit fonds stelt buurtbewoners in staat om kleinere initiatieven te organiseren, zoals buurtbarbecues, straatfeesten, schoonmaakacties, en andere activiteiten die de betrokkenheid vergroten. Het fonds kan worden beheerd door een commissie van vertegenwoordigers uit de gemeenschap om ervoor te zorgen dat het geld rechtstreeks ten goede komt aan lokale initiatieven. Wel mag iedereen zijn ideeën bijdragen. Het contact tussen de buurtbewoners is een erg belangrijk aspect van het bevorderen van de sociale cohesie (Jennissen, et

al., 2022). Tevens zal de buurtbetrokkenheid bijdragen aan het verbeteren van de betrokkenheid tussen de bewoners. In combinatie hiermee kan de gemeente financiële ondersteuning bieden voor gemeenschapscentra. Dit houdt in dat de gemeente subsidies en financiële ondersteuning aanbiedt voor de oprichting en het onderhoud van gemeenschapscentra. Dergelijke gemeenschapscentra zijn ontmoetingsplaatsen waar buurtbewoners activiteiten kunnen organiseren, zoals workshops, cursussen en culturele evenementen. Voor zulke centra is het van belang dat het gaat om omgevingen waarin bewoners elkaar regelmatig kunnen treffen en voor de bewoners kenmerkend worden voor de wijk, waarbij deze plekken als vertrouwd aan gaan voelen (Jennissen, et al., 2022). Een voorbeeld hiervan zijn bibliotheken. Er kunnen nieuwe buurthuizen opgezet worden waarbij de functie puur draait om deze evenementen en activiteiten, maar er kan dus ook gekeken worden naar bestaande gebouwen. Zo kan er naast de bibliotheekfunctie aan de hand van subsidies regelmatig activiteiten georganiseerd worden die de buurtbewoners bij elkaar brengen. Het buurtinitiatievenfonds kan er dan ook voor kiezen om gebruik te maken van deze gemeenschapscentra voor het opzetten van hun activiteiten en evenementen. De sociale interactie en betrokkenheid zal ertoe leiden dat de sociale cohesie in de buurt zal stijgen (Jennissen, et al., 2022). Er kan hierbij begonnen worden bij de wijken waarin de sociale cohesie het laagst is, zoals onder anderen Oud-Noord, Nieuw-West en Noordwest. Dit zijn eveneens wijken waar de veiligheidsinschatting lager dan gemiddeld ligt. Uiteindelijk zal dit moeten worden doorgezet in alle wijken.

Als de sociale cohesie sterker wordt in de wijken, zal dit vervolgens leiden tot hogere veiligheidsgevoelens. Uiteindelijk zal dit de leefomgeving in de wijk ten goede komen en zorgen voor gelukkigere wijkbewoners (Van den Herrewegen & Verfaillie, 2011).

Literatuur

- Akkermans, M., Kloosterman, R., Moons, E., Reep, C. & Tummers-van der Aa, M. (2022). Veiligheidsbeleving. *Centraal Bureau Voor De Statistiek*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/veiligheidsmonitor-2021/3-veiligheidsbeleving>
- Basismonitor Groningen. (2020). *Kompas Van Groningen*. <https://basismonitor-groningen.nl/kompasvangroningen/>
- Boers, J. E., Van Steden, R., & Boutellier, H. (2008). Het effect van positieve en negatieve factoren op veiligheidsbeleving: Een kwantitatieve studie onder inwoners van Amsterdam. *Tijdschrift Voor Veiligheid En Veiligheidszorg*, 7(3), 34–52.
- Bolt, G. & Torrance, M. (2005). *Stedelijke herstructurering en sociale cohesie*. Utrecht/Den Haag: DGW-NETHUR.
- Carrabine, E., Cox, P., Fussey, P., Hobbs, D., South, N., Thiel, D., & Turton, J. F. (2004). *Criminology: A Sociological Introduction*. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BB1531784X>
- Coleman, J.S., 1990. *Foundations of Social Theory*. The Belknap Press, Cambridge, MA and London.
- Ghose, B. & Etowa, J. (2022). Relationship between Self-Reported Neighborhood Safety and Happiness and Life Satisfaction among Women in Low-Middle Income Countries. *Safety* 2022, 8, 31. <https://doi.org/10.3390/safety8020031>
- Gronometer Gemeente Groningen*. (z.d.). <https://groningen.buurtmonitor.nl/>
- Hardyns, W., & Pauwels, L. (2012). Collective efficacy, sociaal kapitaal en “fear of crime”: een evaluatie van contextuele effecten op drie aspecten van onveiligheidsbeleving. *Tijdschrift Voor Criminologie*, 54(4), 306–321. <https://biblio.ugent.be/publication/3087935>
- Huygen, A., & De Meere. (2008). De invloed en effecten van sociale samenhang. In *Verwey-Jonker Instituut*. <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/de-invloed-en-effecten-van-sociale-samenhang/>
- Jennissen, R., Bovens, M., Engbersen, G. & Bokhorst, M. (2023). Strengthening Social Cohesion. In *Migration Diversity and Social Cohesion*. Research for Policy. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-14224-6_6

- Jenson, J. (2010). Defining and Measuring Social Cohesion. In *Commonwealth Secretariat eBooks*.
<https://doi.org/10.14217/9781848590724-en>
- Kappes, C. (2012). *Disentangling the Victimization-Fear Paradox : An Emotional Developmental Perspective on Precautious Behavior*. Universität Hildesheim.
- Kawachi, I., Kennedy, B. P., Lochner, K., & Prothrow-Stith, D. (1997). Social capital, income inequality, and mortality. *American Journal of Public Health*, 87(9), 1491-1498.
- Kujala, P., Kallio, J., & Niemelä, M. (2019). Income Inequality, Poverty, and Fear of Crime in Europe. *Cross-Cultural Research*, 53(2), 163–185. <https://doi.org/10.1177/1069397118799048>
- Larsen, C. A. (2014). *Social cohesion: Definition, measurement and developments*. Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Mulunga, S. N., & Yazdanifard, R. (2014). Review of Social Inclusion, Social Cohesion and Social Capital in Modern Organization. *Global Journal of Management and Business Research*, 14(3). https://globaljournals.org/GJMBR_Volume14/3-Review-of-Social-Inclusion.pdf
- Nieuwenhuis, J. (2020). Neighborhood social capital and adolescents' individual health development. *Social Science & Medicine*, 265, 113417. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2020.113417>
- Oppelaar, J., & Wittebrood, K. (2006). *Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
<https://repository.scp.nl/handle/publications/933>
- Pantazis, C. (2000). “Fear of Crime”, Vulnerability and Poverty. *British Journal of Criminology*, 40(3), 414–436. <https://doi.org/10.1093/bjc/40.3.414>
- Pleysier, S. (2011). Over objectieve en subjectieve onveiligheid. En de (on)zin van het rationaliteitdebat. *Tijdschrift voor veiligheid*, 10(4), 24–40.
- Porta, M. (2014). Reverse Causation. In *A Dictionary of Epidemiology*. Oxford University Press.
Retrieved 20 Aug. 2023, from

<https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199976720.001.0001/acref-9780199976720-e-2332>.

Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.

Sampson, R. J., Raudenbush, S. W., & Earls, F. (1997). Neighborhoods and Violent Crime: A Multilevel Study of Collective Efficacy. *Science*, 277(5328), 918–924.
<https://doi.org/10.1126/science.277.5328.918>

Schweitzer, J.H., Kim, J.W., & Mackin, J.R. (1999). The Impact of the Built Environment on Crime and Fear of Crime in *Urban Neighborhoods*, *Journal of Urban Technology*, 6:3, 59-73.
10.1080/10630739983588

Sociaal Planbureau Groningen. (2022, 22 maart). *Veiligheid*. Sociaal Planbureau Groningen.
<https://sociaalplanbureaugroningen.nl/brede-welvaart/veiligheid/>

Van den Herrewegen, E., & Verfaillie, K. (2011). Waarheidsaanspraken over ‘onveiligheid’. De kloof tussen objectieve en subjectieve onveiligheid anders bekeken. *Panopticon*, 32(3), 4–20.
<https://biblio.ugent.be/publication/1851642>

Van Noordenburg, C. (2022). *Waarom van belang?* Centrum Voor Criminaliteitspreventie En Veiligheid (CCV). <https://hetccv.nl/onderwerpen/veiligheidsbeleving/wat-is-veiligheidsbeleving/waarom-van-belang>

Warr, M. (1984). Fear of victimization: why are women and the elderly more afraid? *Social Science Quarterly*, 65(3), 681–702.

Bijlage 1

Deze bijlage geeft een overzicht van de statistieken van alle variabelen in het onderzoek. Het bevat uitgebreide informatie van zowel de oorspronkelijke variabelen als de variabelen na de bewerkingen.

DEEL 1 MISSINGS

Als eerste wordt onderzocht wat de missings in het onderzoek zijn en hoeveel cases alle vragen die in de analyse meegenomen hebben beantwoord hebben. De verwachting is namelijk dat dit onderzoek redelijk veel missings kent, omdat de vragenlijst uit twee delen bestond, aangezien het een redelijk lange vragenlijst was. Een deel genaamd fysiek en een deel genaamd sociaal. De helft van de respondenten begon met het ene deel en de andere helft met het andere deel. Halverwege is de vraag gesteld of respondenten nog door wilden gaan met het tweede deel. De uitval is 26%. Ook was er in de eerste week van de dataverzameling een storing in Enalyzer, het digitale programma waarin de vragenlijsten afgenomen werden. Dit heeft er ook voor gezorgd dat meerdere mensen vroegtijdig stopten, omdat het systeem zo sloom was dat het niet aangenaam meer was om de vragen in te vullen. Op basis van de dummy methode in SPSS is achterhaalt hoeveel respondenten alle benodigde vragen ingevuld hebben. De syntax hiervan staat hieronder.

```
RECODE BurenKennen (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenKennenDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenKennenDummy 'MissingBurenKennen'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenOmgaan (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenOmgaanDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenOmgaanDummy 'MissingBurenOmgaan'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenStudenten (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenStudentenDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenStudentenDummy 'MissingBurenStudenten'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenSaamhorig (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenSaamhorigDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenSaamhorigDummy 'MissingBurenSaamhorig'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenHerkomst (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenHerkomstDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenHerkomstDummy 'MissingHerkomstKennen'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenThuisvoelen (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenThuisvoelenDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenThuisvoelenDummy 'MissingBurenThuisvoelen'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenJongOud (1 thru 5 = 0) (ELSE=1) INTO BurenJongOudDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenJongOudDummy 'MissingBurenKJongOud'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenHulp (1 thru 2 = 0) (ELSE=1) INTO BurenHulpDummy.
```

```
VARIABLE LABELS BurenHulpDummy 'MissingBurenHulp'.
```

```

EXECUTE.
RECODE Gezondheid (1 thru 10 = 0) (ELSE=1) INTO GezondheidDummy.
VARIABLE LABELS GezondheidDummy 'MissingGezondheid'.
EXECUTE.
RECODE HulpBuren (1 thru 3 = 0) (ELSE=1) INTO HulpBurenDummy.
VARIABLE LABELS HulpBurenDummy 'MissingHulpBuren'.
EXECUTE.
RECODE Opleiding (1 thru 9 = 0) (ELSE=1) INTO OpleidingDummy.
VARIABLE LABELS GezondheidDummy 'MissingGezondheid'.
EXECUTE.
RECODE Rondkomen (1 thru 6 = 0) (ELSE=1) INTO RondkomenDummy.
VARIABLE LABELS RondkomenDummy 'MissingRondkomen'.
EXECUTE.
RECODE VoorvalFietsdiefstal (1 thru 3 = 0) (ELSE=1) INTO VoorvalFietsdiefstalDummy.
VARIABLE LABELS VoorvalFietsdiefstalDummy 'MissingFietsdiefstal'.
EXECUTE.
RECODE VoorvalAutodiefstal (1 thru 3 = 0) (ELSE=1) INTO VoorvalAutodiefstalDummy.
VARIABLE LABELS VoorvalAutodiefstalDummy 'MissingAutodiefstal'.
EXECUTE.
RECODE VoorvalVernieling (1 thru 3 = 0) (ELSE=1) INTO VoorvalVernielingDummy.
VARIABLE LABELS VoorvalVernielingDummy 'MissingVernieling'.
EXECUTE.
RECODE VoorvalInbraak(1 thru 3 = 0) (ELSE=1) INTO VoorvalInbraakDummy.
VARIABLE LABELS VoorvalInbraakDummy 'MissingInbraak'.
EXECUTE.

```

Som van de dummy's. Alles groter dan 0 heeft niet elke vraag beantwoord:

```

COMPUTE somdummy= (BurenKennenDummy + BurenOmgaanDummy + BurenStudentenDummy + BurenSaamhorigDummy +
BurenHerkomstDummy + BurenThuisvoelenDummy
+ BurenJongOudDummy + BurenHulpDummy + HulpBurenDummy + GezondheidDummy + OpleidingDummy + RondkomenDummy +
VoorvalFietsdiefstalDummy + VoorvalAutodiefstalDummy
+ VoorvalVernielingDummy + VoorvalInbraakDummy).

```

Tabel 1: Resultaten van de som van de dummy's (elke case met waarde 0 heeft alle vragen beantwoord)

		soddummy			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	2936	17,0	17,0	17,0
	1,00	2841	16,5	16,5	33,5
	2,00	2363	13,7	13,7	47,2
	3,00	1801	10,4	10,4	57,6
	4,00	1646	9,5	9,5	67,1
	5,00	1119	6,5	6,5	73,6
	6,00	681	3,9	3,9	77,5
	7,00	417	2,4	2,4	80,0
	8,00	448	2,6	2,6	82,6
	9,00	353	2,0	2,0	84,6
	10,00	764	4,4	4,4	89,0
	11,00	348	2,0	2,0	91,0
	12,00	345	2,0	2,0	93,0
	13,00	229	1,3	1,3	94,4
	14,00	171	1,0	1,0	95,4
	15,00	75	,4	,4	95,8
	16,00	727	4,2	4,2	100,0
Total		17264	100,0	100,0	

Zoals te zien is, zijn er maar 2936 respondenten die alle vragen beantwoord hebben. Dit is best weinig van de 17264.

Veel van de missing zit in de onderdelen van subjectieve veiligheid. Hier kan echter niks aan gedaan worden, omdat dit de afhankelijke variabele is en erg belangrijk is voor de analyse. De analyse zal daarom uitgevoerd worden met deze 2936 cases.

In onderstaande tabel is de respons per wijk weergegeven.

Tabel 2: Respons per wijk

		WijkNaam			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Centrum	151	5,1	5,1	5,1
	Glimmen-Noordlaren-Onnen	50	1,7	1,7	6,8
	Haren-Oost e.o.	59	2,0	2,0	8,9
	Haren-West e.o.	58	2,0	2,0	10,8
	Helpman e.o.	205	7,0	7,0	17,8
	Hoogkerk e.o.	130	4,4	4,4	22,2
	Meerdorpen	23	,8	,8	23,0
	Meerstad e.o.	50	1,7	1,7	24,7
	Nieuw-West	219	7,5	7,5	32,2
	Noorddijk e.o.	272	9,3	9,3	41,5
	Noordoost	230	7,8	7,8	49,3
	Noordwest (SPT)	271	9,2	9,2	58,5
	Oosterparkwijk	242	8,2	8,2	66,8
	Oud-Noord	222	7,6	7,6	74,3
	Oud-West	188	6,4	6,4	80,7
	Oud-Zuid	281	9,6	9,6	90,3
	Ten Boer e.o.	64	2,2	2,2	92,5
	Ten Post e.o.	17	,6	,6	93,1
	Zuidoost	57	1,9	1,9	95,0
	Zuidwest	147	5,0	5,0	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

DEEL 2 UNIVARIATE STATISTIEKEN

In dit deel wordt voor elke variabele de statistieken voor alle bewerkingen weergegeven. Daarnaast worden ook de uiteindelijke statistieken weergegeven na alle bewerkingen. Deze definitieve statistieken zijn voor de 2936 respondenten die geen missende waarden hebben, de rest is er hierbij uitgefilterd, omdat dit ook de groep is waarop de analyse gedaan wordt.

1. Subjectieve veiligheid

Eerst de stellingen spiegelen en de 4^e categorie 'weet niet/geen antwoord' coderen als missende waarde.

```
RECODE VoorvalFietsdiefstal (1=3) (2=2) (3=1) (4=SYSMIS) INTO FietsdiefstalZWNS.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE VoorvalAutodiefstal (1=3) (2=2) (3=1) (4=SYSMIS) INTO AutodiefstalZWNS.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE VoorvalInbraak (1=3) (2=2) (3=1) (4=SYSMIS) INTO InbraakZWNS.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE VoorvalVernieling (1=3) (2=2) (3=1) (4=SYSMIS) INTO VernielingZWNS.
```

```
EXECUTE.
```

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=FietsdiefstalZWNS AutodiefstalZWNS InbraakZWNS VernielingZWNS
```

```
  /STATISTICS=MEAN STDDEV VARIANCE MIN MAX.
```

```
FREQUENCIES FietsdiefstalZWNS AutodiefstalZWNS InbraakZWNS VernielingZWNS.
```

Tabel 1: Beschrijvende statistieken losse onderdelen subjectieve veiligheid

Descriptive Statistics						
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Variance
FietsdiefstalZWNS	2936	1,00	3,00	2,3256	,70160	,492
AutodiefstalZWNS	2936	1,00	3,00	2,7238	,49149	,242
InbraakZWNS	2936	1,00	3,00	2,5521	,55438	,307
VernielingZWNS	2936	1,00	3,00	2,3784	,66517	,442
Valid N (listwise)	2936					

Tabel 2: Beschrijvende statistieken idee voorkomen fietsdiefstal

FietsdiefstalZWNS					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	400	13,6	13,6	13,6
	2,00	1180	40,2	40,2	53,8
	3,00	1356	46,2	46,2	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

Tabel 3: Beschrijvende statistieken idee voorkomen autodiefstal

AutodiefstalZWNS					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	61	2,1	2,1	2,1
	2,00	689	23,5	23,5	25,5
	3,00	2186	74,5	74,5	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

Tabel 4: Beschrijvende statistieken idee voorkomen woninginbraak

InbraakZWNS					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	88	3,0	3,0	3,0
	2,00	1139	38,8	38,8	41,8
	3,00	1709	58,2	58,2	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

Tabel 5: Beschrijvende statistieken idee voorkomen vernieling

VernielingZWNS					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	304	10,4	10,4	10,4
	2,00	1217	41,5	41,5	51,8
	3,00	1415	48,2	48,2	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

Variabele subjectieve veiligheid aanmaken:

COMPUTE SubjectieveVeiligheid=(FietsdiefstalZWNS + AutodiefstalZWNS + InbraakZWNS + VernielingZWNS) / 4.

EXECUTE.

Tabel 6: Beschrijvende statistieken subjectieve veiligheid waarden

Descriptive Statistics									
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
SubjectieveVeiligheid	2936	1,00	3,00	2,4950	,43919	-,681	,045	-,280	,090
Valid N (listwise)	2936								

Veiligheidsinschatting aanmaken:

```
COMPUTE RelSubjectieveVeiligheid = SubjectieveVeiligheid - 2.4950.
```

```
EXECUTE.
```

Tabel 7: Definitieve afhankelijke variabele

	Descriptive Statistics								
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
RelSubjectieveVeiligheid	2936	-1,49	,50	,0000	,43919	-,681	,045	-,280	,090
Valid N (listwise)	2936								

2. Objectieve veiligheid

De politie registratiecijfers inladen in de dataset:

```
RECODE WijkNaam ('Centrum'=1034) ('Oud-Zuid'=135) ('Oud-West'=143) ('Oud-Noord'=245)
```

```
('Oosterparkwijk'=97) ('Zuidoost'=48) ('Helpman e.o.'=54) ('Zuidwest'=60) ('Hoogkerk e.o.'=10)
```

```
('Nieuw-West'=85) ('Noordwest (SPT)'=186) ('Noordoost'=24) ('Noorddijk e.o.'=43) ('Meerdorpen'=1)
```

```
('Meerstad e.o.'=1) ('Ten Boer e.o.'=6) ('Ten Post e.o.'=1) ('Haren-West e.o.'=46) ('Haren-Oost e.o.'=5)
```

```
('Glimmen-Noordlaren-Onnen'=0) INTO AangiftenFiets.
```

```
VARIABLE LABELS AangiftenFiets 'Aantal aangiften fietsendiefstal'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE WijkNaam ('Meerstad e.o.'=1) ('Ten Post e.o.'=1) ('Centrum'=127) ('Oud-Zuid'=77)
```

```
('Oud-West'=39) ('Oud-Noord'=46) ('Oosterparkwijk'=27) ('Zuidoost'=12) ('Helpman e.o.'=18)
```

```
('Zuidwest'=19) ('Hoogkerk e.o.'=9) ('Nieuw-West'=27) ('Noordwest (SPT)'=31) ('Noordoost'=10)
```

```
('Noorddijk e.o.'=16) ('Meerdorpen'=9) ('Ten Boer e.o.'=0) ('Haren-West e.o.'=30) ('Haren-Oost e.o.'=4)
```

```
('Glimmen-Noordlaren-Onnen'=3) INTO AangiftenAuto.
```

```
VARIABLE LABELS AangiftenAuto 'Aantal aangiften diefstal af/uit auto'.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE WijkNaam ('Ten Post e.o.'=1) ('Hoogkerk e.o.'=9) ('Meerstad e.o.'=2) ('Centrum'=109)
```

```
('Oud-Zuid'=37) ('Oud-West'=22) ('Oud-Noord'=22) ('Oosterparkwijk'=37) ('Zuidoost'=3) ('Helpman e.o.'=13) ('Zuidwest'=9) ('Nieuw-  
West'=28) ('Noordwest (SPT)'=37) ('Noordoost'=14)
```

```
('Noorddijk e.o.'=11) ('Meerdorpen'=0) ('Ten Boer e.o.'=3) ('Haren-West e.o.'=22) ('Haren-Oost e.o.'=3)
```

```
('Glimmen-Noordlaren-Onnen'=12) INTO AangiftenWoning.
```

```
VARIABLE LABELS AangiftenWoning 'Aangiften diefstal af/uit woning'.
```

```
EXECUTE.
```

RECODE WijkNaam ('Meerstad e.o.'=2) ('Ten Post e.o.'=2) ('Hoogkerk e.o.'=62) ('Centrum'=209)

('Oud-Zuid'=87) ('Oud-West'=63) ('Oud-Noord'=95) ('Oosterparkwijk'=80) ('Zuidoost'=34) ('Helpman e.o.'=67) ('Zuidwest'=49) ('Nieuw-West'=64) ('Noordwest (SPT)'=99) ('Noordoost'=87)

('Noorddijk e.o.'=98) ('Meerdorpen'=1) ('Ten Boer e.o.'=19) ('Haren-West e.o.'=32) ('Haren-Oost e.o.'=9)

('Glimmen-Noordlaren-Onnen'=4) INTO AangiftenVernieling.

VARIABLE LABELS AangiftenVernieling 'Aangiften van vernieling'.

EXECUTE.

Aantal aangiften per diefstal per wijk:

Tabel 8: aantal aangiften per misdaadsoort per wijk

Descriptive Statistics			
WijkNaam		N	Mean
Centrum	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	151	1034,0000
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	151	127,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	151	109,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	151	209,0000
	Valid N (listwise)	151	
	Glimmen-Noordlaren-Onnen	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	50
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		50	3,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		50	12,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		50	4,0000
Valid N (listwise)		50	
Haren-Oost e.o.		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	59
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	59	4,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	59	3,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	59	9,0000
	Valid N (listwise)	59	
	Haren-West e.o.	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	58
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		58	30,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		58	22,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		58	32,0000
Valid N (listwise)		58	
Helpman e.o.		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	205
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	205	18,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	205	13,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	205	67,0000
	Valid N (listwise)	205	
	Hoogkerk e.o.	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	130
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		130	9,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		130	9,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		130	62,0000
Valid N (listwise)		130	
Meerdorpen		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	23
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	23	9,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	23	0,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	23	1,0000
	Valid N (listwise)	23	
	Meerstad e.o.	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	50
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		50	1,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		50	2,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		50	2,0000
Valid N (listwise)		50	
Nieuw-West		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	219
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	219	27,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	219	28,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	219	64,0000
	Valid N (listwise)	219	
	Noorddijk e.o.	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	272
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		272	16,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		272	11,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		272	98,0000
Valid N (listwise)		272	
Noordoost		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	230
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	230	10,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	230	14,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	230	87,0000
	Valid N (listwise)	230	
	Noordwest (SPT)	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	271
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		271	31,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		271	37,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		271	99,0000
Valid N (listwise)		271	
Oosterparkwijk		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	242
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	242	27,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	242	37,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	242	80,0000
	Valid N (listwise)	242	
	Oud-Noord	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	222
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		222	46,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		222	22,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		222	95,0000
Valid N (listwise)		222	
Oud-West		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	188
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	188	39,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	188	22,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	188	63,0000
	Valid N (listwise)	188	
	Oud-Zuid	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	281
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		281	77,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		281	37,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		281	87,0000
Valid N (listwise)		281	
Ten Boer e.o.		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	64
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	64	0,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	64	3,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	64	19,0000
	Valid N (listwise)	64	
	Ten Post e.o.	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	17
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		17	1,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		17	1,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		17	2,0000
Valid N (listwise)		17	
Zuidoost		AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	57
	AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto	57	12,0000
	AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning	57	3,0000
	AangiftenVernieling Aangiften van vernieling	57	34,0000
	Valid N (listwise)	57	
	Zuidwest	AangiftenFiets Aantal aangiften fietsendiefstal	147
AangiftenAuto Aantal aangiften diefstal afuit auto		147	19,0000
AangiftenWoning Aangiften diefstal afuit woning		147	9,0000
AangiftenVernieling Aangiften van vernieling		147	49,0000
Valid N (listwise)		147	

Vervolgens worden deze items samengevoegd tot één variabele, die de algemene objectieve veiligheid in de wijk kan meten.

```
COMPUTE ObjectieveVeiligheid=(AangiftenFiets + AangiftenAuto + AangiftenWoning +
  AangiftenVernieling) / 4.
```

```
EXECUTE.
```

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=ObjectieveVeiligheid
```

```
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.
```

Tabel 9: beschrijvende statistieken objectieve veiligheid voor en na verwijdering cases met missende waarden

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
ObjectieveVeiligheid	14216	1,25	369,75	77,2234	88,61478	2,597	,021	6,012	,041
Valid N (listwise)	14216								

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
ObjectieveVeiligheid	2936	1,25	369,75	69,3640	75,16837	3,194	,045	10,219	,090
Valid N (listwise)	2936								

Om de variabele beter vergelijkbaar te maken wordt er een nieuwe variabele aangemaakt, die de objectieve veiligheid deelt door het aantal inwoners in de wijk.

```
RECODE wijk ('Centrum'=(369.75/23119)) ('Oud-Zuid'=(84/21185)) ('Oud-West'=(66.75/14147)) ('Oud-
  Noord'=(9102/18291))
```

```
('Oosterparkwijk'=(60.25/12690)) ('Zuidoost'=(24.25/3586)) ('Helpman e.o.'=(38/19704)) ('Zuidwest'=(34.25/10739))
  ('Hoogkerk e.o.'=(22.5/11517))
```

```
('Nieuw-West'=(51/19035)) ('Noordwest (SPT)'=(88,25/19030)) ('Noordoost'=(33.75/15687)) ('Noorddijk
  e.o.'=(42/16074)) ('Meerdorpen'=(2.75/1100))
```

```
('Meerstad e.o.'=(1.5/3815)) ('Ten Boer e.o.'=(7/5867)) ('Ten Post e.o.'=(1.25/1334)) ('Haren-West e.o.'=(32.5/13378))
  ('Haren-Oost e.o.'=(5.25/5058))
```

```
('Glimmen-Noordlaren-Onnen'=(4.75/2677)) INTO ObjectieveVeiligheidDefinitief.
```

Tabel 10: Definitieve variabele objectieve veiligheid

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ObjectieveVeiligheidDefinitief	2936	,00	,02	,0040	,00312
Valid N (listwise)	2936				

3. Sociale cohesie

Sociale cohesie wordt geconstrueerd door middel van 7 stellingen. Deze stellingen zullen hieronder eerst afzonderlijk bekeken worden. Daarna zal de schaal gemaakt worden.

De 7 items:

FREQUENCIES VARIABLES=BurenKennen BurenOmgaan BurenStudenten BurenSaamhorig BurenHerkomst

BurenThuisvoelen BurenJongOud

/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM

/ORDER=ANALYSIS.

Voor de volgende 7 tabellen geldt: 1 = helemaal mee eens, 2 = mee eens, 3 = niet mee eens en niet mee oneens, 4= niet mee eens, 5 = helemaal niet mee eens en 6 = weet ik niet / geen antwoord / niet van toepassing.

Tabel 11: Beschrijvende statistieken 'In deze buurt kennen mensen elkaar nauwelijks' (ongespiegeld)

BurenKennen					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	950	5,5	6,4	6,4
	2	3595	20,8	24,1	30,4
	3	3560	20,6	23,8	54,3
	4	4836	28,0	32,4	86,6
	5	1402	8,1	9,4	96,0
	6	593	3,4	4,0	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 12: Beschrijvende statistieken 'De mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om'

BurenOmgaan					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	1666	9,7	11,2	11,2
	2	8717	50,5	58,4	69,5
	3	3025	17,5	20,3	89,8
	4	692	4,0	4,6	94,4
	5	210	1,2	1,4	95,8
	6	626	3,6	4,2	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 13: Beschrijvende statistieken 'In deze buurt gaan studenten en andere inwoners goed met elkaar om'

BurenStudenten					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	711	4,1	4,8	4,8
	2	4705	27,3	31,5	36,3
	3	2953	17,1	19,8	56,0
	4	909	5,3	6,1	62,1
	5	344	2,0	2,3	64,4
	6	5314	30,8	35,6	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 14: Beschrijvende statistieken 'Ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is'

BurenSaamhorig					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	878	5,1	5,9	5,9
	2	4450	25,8	29,8	35,7
	3	5125	29,7	34,3	70,0
	4	2970	17,2	19,9	89,9
	5	764	4,4	5,1	95,0
	6	749	4,3	5,0	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 15: Beschrijvende statistieken 'In deze buurt gaan mensen met verschillende herkomst goed met elkaar om'

BurenHerkomst					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	996	5,8	6,7	6,7
	2	6370	36,9	42,6	49,3
	3	3224	18,7	21,6	70,9
	4	790	4,6	5,3	76,2
	5	294	1,7	2,0	78,2
	6	3262	18,9	21,8	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 16: Beschrijvende statistieken 'Ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen'

BurenThuisvoelen					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	1560	9,0	10,4	10,4
	2	7078	41,0	47,4	57,8
	3	4050	23,5	27,1	84,9
	4	1330	7,7	8,9	93,9
	5	507	2,9	3,4	97,2
	6	411	2,4	2,8	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
Total		17264	100,0		

Tabel 17: Beschrijvende statistieken 'In deze buurt gaan jongeren en ouderen goed met elkaar om'

BurenJongOud

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	1175	6,8	7,9	7,9
	2	6680	38,7	44,7	52,6
	3	3268	18,9	21,9	74,5
	4	827	4,8	5,5	80,0
	5	340	2,0	2,3	82,3
	6	2646	15,3	17,7	100,0
	Total	14936	86,5	100,0	
Missing	System	2328	13,5		
	Total	17264	100,0		

De eerste stelling ‘In deze buurt kennen mensen elkaar nauwelijks’ heeft een andere richting dan de andere 6 stellingen. Hierbij betekent een hogere score een hogere mate van sociale cohesie. Voor de andere 6 stellingen geldt dat een hogere score juist een lagere mate van sociale cohesie betekent. Daarom worden deze 6 stellingen gespiegeld. Voor elke stelling geldt dat antwoordcategorie 6 betekent: ‘weet niet/ geen antwoord’. Deze worden gecodeerd naar missende waarde.

```
RECODE BurenKennen (1=1) (2=2) (3=3) (4=4) (5=5) (6=SYSMIS) INTO BurenKennenDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenOmgaan (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenOmgaanDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenStudenten (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenStudentenDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenSaamhorig (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenSaamhorigDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenHerkomst (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenHerkomstDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenThuisvoelen (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenThuisvoelenDef.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE BurenJongOud (5=1) (4=2) (3=3) (2=4) (1=5) (6=SYSMIS) INTO BurenJongOudDef.
```

```
EXECUTE.
```

Vervolgens wordt van deze 7 items een schaal gemaakt:

```
COMPUTE SocialeCohesieIndividueel=(BurenKennenZWN + BurenOmgaanZWN + BurenStudentenZWN + BurenSaamhorigZWN +  
BurenHerkomstZWN + BurenThuisvoelenZWN + BurenJongOudZWN) / 7.
```

```
EXECUTE.
```

Voor de volgende resultaten zijn de cases met missende waarden weggefilterd en wordt er dus alleen gekeken naar de 2936 cases.

En de Cronbach's Alpha berekend:

```
RELIABILITY
```

```
/VARIABLES=BurenKennenZWN BurenOmgaanZWN BurenStudentenZWN BurenSaamhorigZWN BurenHerkomstZWN  
BurenThuisvoelenZWN BurenJongOudZWN
```

```
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
```

```
/MODEL=ALPHA
```

```
/SUMMARY=TOTAL.
```

Tabel 18: de Cronbach's Alpha voor de 7 items van sociale cohesie

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,854	7

Tabel 19: de Cronbach's Alpha als één van de items verwijderd wordt

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
BurenKennenZWN	14,4104	16,690	,438	,867
BurenOmgaanZWN	14,9762	16,749	,724	,822
BurenStudentenZWN	14,6557	17,106	,524	,847
BurenSaamhorigZWN	14,4138	15,425	,705	,820
BurenHerkomstZWN	14,7810	16,861	,642	,831
BurenThuisvoelenZWN	14,7663	15,981	,692	,823
BurenJongOudZWN	14,7977	16,429	,679	,825

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=SocialeCohesieIndividueel
```

```
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.
```

Vervolgens wordt deze variabele gecentreerd voor het totale gemiddelde van de steekproef.

```
COMPUTE SocialeCohesieCent=(SocialeCohesieIndividueel - 3.5524).
```

```
EXECUTE.
```

Op basis van deze variabele worden de wijkgemiddelden berekend. Deze variabele wordt geaggregeerd naar wijkniveau zodat er een variabele van sociale cohesie op niveau 2 ontstaat.

```
AGGREGATE
```

```
/OUTFILE=* MODE=ADDVARIABLES
```

```
/BREAK=Wijk
```

```
/SocialeCohesieWijkgemiddelde=MEAN(SocialeCohesieCent).
```

Om de variabele van sociale cohesie op niveau 1 verder af te maken wordt de eerder gecentreerde variabele (op basis van de totale steekproef) nog gecentreerd per wijk.

```
COMPUTE SocialeCohesieIndivDef=SocialeCohesieCent - SocialeCohesieWijkgemiddelde.
```

```
EXECUTE.
```

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=SocialeCohesieIndivDef
```

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 20: beschrijvende statistieken individuele sociale cohesie origineel en na centreren

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
SocialeCohesieIndivueel	2936	1,00	5,00	3,5524	,66817	-,556	,045	,807	,090
Valid N (listwise)	2936								

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
SocialeCohesieIndivDef	2936	-2,41	1,78	,0790	,64808	-,574	,045	,938	,090
Valid N (listwise)	2936								

Tabel 21: Geaggregeerde sociale cohesie weergegeven per wijk origineel en na centreren

Descriptive Statistics										
wijk		N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
							Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Centrum	SocialeCohesieWijkStat	151	3,45	3,45	3,4456	,00000
	Valid N (listwise)	151								
Glimmen-Noordlaren-Onnen	SocialeCohesieWijkStat	50	4,08	4,08	4,0800	,00000
	Valid N (listwise)	50								
Haren-Oost e.o.	SocialeCohesieWijkStat	59	3,63	3,63	3,6320	,00000
	Valid N (listwise)	59								
Haren-West e.o.	SocialeCohesieWijkStat	58	3,80	3,80	3,7956	,00000
	Valid N (listwise)	58								
Helpman e.o.	SocialeCohesieWijkStat	205	3,60	3,60	3,6014	,00000
	Valid N (listwise)	205								
Hoogkerk e.o.	SocialeCohesieWijkStat	130	3,69	3,69	3,6934	,00000
	Valid N (listwise)	130								
Meerdorpen	SocialeCohesieWijkStat	23	3,86	3,86	3,8634	,00000
	Valid N (listwise)	23								
Meerstad e.o.	SocialeCohesieWijkStat	50	4,04	4,04	4,0400	,00000
	Valid N (listwise)	50								
Nieuw-West	SocialeCohesieWijkStat	219	3,35	3,35	3,3536	,00000
	Valid N (listwise)	219								
Noordijk e.o.	SocialeCohesieWijkStat	272	3,62	3,62	3,6234	,00000
	Valid N (listwise)	272								
Noordoost	SocialeCohesieWijkStat	230	3,55	3,55	3,5497	,00000
	Valid N (listwise)	230								
Noordwest (SPT)	SocialeCohesieWijkStat	271	3,32	3,32	3,3173	,00000
	Valid N (listwise)	271								
Oosterparkwijk	SocialeCohesieWijkStat	242	3,49	3,49	3,4882	,00000
	Valid N (listwise)	242								
Oud-Noord	SocialeCohesieWijkStat	222	3,36	3,36	3,3604	,00000
	Valid N (listwise)	222								
Oud-West	SocialeCohesieWijkStat	188	3,58	3,58	3,5836	,00000
	Valid N (listwise)	188								
Oud-Zuid	SocialeCohesieWijkStat	281	3,61	3,61	3,6131	,00000
	Valid N (listwise)	281								
Ten Boer e.o.	SocialeCohesieWijkStat	64	3,85	3,85	3,8460	,00000
	Valid N (listwise)	64								
Ten Post e.o.	SocialeCohesieWijkStat	17	4,02	4,02	4,0168	,00000
	Valid N (listwise)	17								
Zuidoost	SocialeCohesieWijkStat	57	3,62	3,62	3,6241	,00000
	Valid N (listwise)	57								
Zuidwest	SocialeCohesieWijkStat	147	3,58	3,58	3,5792	,00000
	Valid N (listwise)	147								

Descriptive Statistics

wijk		N	Mean
Centrum	SocialeCohesieWijkgemiddelde	151	-,2190
	Valid N (listwise)	151	
Glimmen-Noordlaren-Onnen	SocialeCohesieWijkgemiddelde	50	,4940
	Valid N (listwise)	50	
Haren-Oost e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	59	,1104
	Valid N (listwise)	59	
Haren-West e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	58	,2071
	Valid N (listwise)	58	
Helpman e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	205	-,0101
	Valid N (listwise)	205	
Hoogkerk e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	130	,0103
	Valid N (listwise)	130	
Meerdorpen	SocialeCohesieWijkgemiddelde	23	,3724
	Valid N (listwise)	23	
Meerstad e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	50	,4411
	Valid N (listwise)	50	
Nieuw-West	SocialeCohesieWijkgemiddelde	219	-,3051
	Valid N (listwise)	219	
Noorddijk e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	272	-,0008
	Valid N (listwise)	272	
Noordoost	SocialeCohesieWijkgemiddelde	230	-,0603
	Valid N (listwise)	230	
Noordwest (SPT)	SocialeCohesieWijkgemiddelde	271	-,3353
	Valid N (listwise)	271	
Oosterparkwijk	SocialeCohesieWijkgemiddelde	242	-,1453
	Valid N (listwise)	242	
Oud-Noord	SocialeCohesieWijkgemiddelde	222	-,2132
	Valid N (listwise)	222	
Oud-West	SocialeCohesieWijkgemiddelde	188	-,1019
	Valid N (listwise)	188	
Oud-Zuid	SocialeCohesieWijkgemiddelde	281	-,0307
	Valid N (listwise)	281	
Ten Boer e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	64	,1942
	Valid N (listwise)	64	
Ten Post e.o.	SocialeCohesieWijkgemiddelde	17	,3110
	Valid N (listwise)	17	
Zuidoost	SocialeCohesieWijkgemiddelde	57	-,0494
	Valid N (listwise)	57	
Zuidwest	SocialeCohesieWijkgemiddelde	147	-,0340
	Valid N (listwise)	147	

4. Individuele kwetsbaarheid

4a. Rondkomen

Voor rondkomen geldt 1 = 'heel makkelijk', 2 = 'makkelijk', 3 = 'redelijk', 4 = 'moeilijk', 5 = 'heel moeilijk', 6 = 'ik kan helemaal niet rondkomen', 7 = 'weet ik niet' en 8 = 'wil ik liever niet zeggen'.

FREQUENCIES VARIABLES=Rondkomen

/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM MEAN

/ORDER=ANALYSIS.

DESCRIPTIVES VARIABLES=Rondkomen

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 22: Frequentietabel rondkomen

Rondkomen					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	2462	14,3	15,9	15,9
	2	4790	27,7	30,9	46,8
	3	5464	31,6	35,2	82,0
	4	1522	8,8	9,8	91,8
	5	443	2,6	2,9	94,7
	6	158	,9	1,0	95,7
	7	233	1,3	1,5	97,2
	8	436	2,5	2,8	100,0
	Total	15508	89,8	100,0	
Missing	System	1756	10,2		
Total		17264	100,0		

Tabel 23: Beschrijvende statistieken oorspronkelijke variabele rondkomen

Descriptive Statistics									
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Rondkomen	15508	1	8	2,76	1,461	1,620	,020	3,536	,039
Valid N (listwise)	15508								

Categorie 7 en 8 naar missende waarden coderen.

RECODE Rondkomen (1=1) (2=2) (3=3) (4=4) (5=5) (6=6) (7=SYSMIS) (8=SYSMIS) INTO RondkomenZWN.

EXECUTE.

DESCRIPTIVES VARIABLES=RondkomenZWN

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 24: Verdeling rondkomen zonder de cases met missende waarden

Rondkomen					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	516	17,6	17,6	17,6
	2	941	32,1	32,1	49,6
	3	1096	37,3	37,3	87,0
	4	271	9,2	9,2	96,2
	5	76	2,6	2,6	98,8
	6	36	1,2	1,2	100,0
	Total	2936	100,0	100,0	

Tabel 25: Definitieve beschrijvende statistieken rondkomen

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
RondkomenZWN	2936	1,00	6,00	2,5089	1,04348	,552	,045	,572	,090
Valid N (listwise)	2936								

4b. Slechtere gezondheid

DESCRIPTIVES VARIABLES=Gezondheid

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 26: Beschrijvende statistieken oorspronkelijke variabele gezondheid

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Gezondheid	14179	1	11	7,50	1,569	-,922	,021	1,417	,041
Valid N (listwise)	14179								

Nu geldt echter dat hoe hoger de score, hoe beter de gezondheid. De variabele wordt gespiegeld zodat een hogere score een slechtere gezondheid betekend. Tevens de 11^e categorie coderen als missende waarde.

RECODE Gezondheid (1=10) (2=9) (3=8) (4=7) (5=6) (6=5) (7=4) (8=3) (9=2) (10=1) (11=SYSMIS) INTO

GezondheidDefinitief.

EXECUTE.

DESCRIPTIVES VARIABLES=GezondheidDefinitief

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 27: Beschrijvende statistieken definitieve variabele gezondheid

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Skewness		Kurtosis	
						Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
GezondheidDefinitief	2936	1,00	10,00	3,3920	1,51154	1,018	,045	1,724	,090
Valid N (listwise)	2936								

GezondheidDefinitief

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	219	7,5	7,5	7,5
	2,00	547	18,6	18,6	26,1
	3,00	1030	35,1	35,1	61,2
	4,00	620	21,1	21,1	82,3
	5,00	255	8,7	8,7	91,0
	6,00	133	4,5	4,5	95,5
	7,00	82	2,8	2,8	98,3
	8,00	29	1,0	1,0	99,3
	9,00	13	,4	,4	99,7
	10,00	8	,3	,3	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

5. Sociaal kapitaal

5a Buren houden oogje in het zeil

Voor deze variabele geldt: 1 = ja, 2 = nee en 3 = weet niet / geen antwoord.

FREQUENCIES VARIABLES=BurenHulp

/ORDER=ANALYSIS.

Tabel 28: Frequentietabel 'Als u wat langer weg bent van huis, is er dan een buurtgenoot die een oogje in het zeil houdt?'

BurenHulp					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	10233	59,3	69,2	69,2
	2	3380	19,6	22,9	92,1
	3	1167	6,8	7,9	100,0
	Total	14780	85,6	100,0	
Missing	System	2484	14,4		
Total		17264	100,0		

RECODE BurenHulp (1=1) (2=0) (3=SYSMIS) INTO BurenOogjeZeil.

EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=BurenOogjeZeil.

/ORDER=ANALYSIS.

Categorie 3 'weet niet / geen antwoord' wordt gecodeerd naar missende waarde. Daarnaast wordt de variabele zo gecodeerd dat 0 = nee en 1 = ja.

Tabel 29: Frequentietabel definitieve variabele 'Als u wat langer weg bent van huis, is er dan een buurtgenoot die een oogje in het zeil houdt?'

BurenOogjeZeil

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	.00	640	21,8	21,8	21,8
	1,00	2296	78,2	78,2	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

5b Rekenen op hulp buren moeilijke tijd

Voor deze variabele geldt: 1 = ja, zeker, 2 = ja, waarschijnlijk, 3 = nee en 4 = weet niet / geen antwoord.

FREQUENCIES VARIABLES=HulpBuren

/ORDER=ANALYSIS.

Tabel 30: Frequentietabel oorspronkelijke variabele 'Wanneer u ondersteuning of zorg nodig heeft of nodig zou hebben, kunt u dan terugvallen op... buurtgenoten?'

		HulpBuren			Cumulative Percent
		Frequency	Percent	Valid Percent	
Valid	1	2053	11,9	14,5	14,5
	2	4819	27,9	34,1	48,7
	3	5000	29,0	35,4	84,1
	4	2246	13,0	15,9	100,0
	Total	14118	81,8	100,0	
Missing	System	3146	18,2		
Total		17264	100,0		

Antwoord optie 4 'weet niet / geen antwoord' wordt gecodeerd naar missende waarde. 1 en 2 (ja, zeker en ja, waarschijnlijk) worden samen genomen. In dat geval is er enkel 'ja' en 'nee'. In dit geval geldt nu 0 = nee en 1 = ja.

Tabel 31: Frequentietabel definitieve variabele 'Wanneer u ondersteuning of zorg nodig heeft of nodig zou hebben, kunt u dan terugvallen op... buurtgenoten?'

		HulpVanBuren			Cumulative Percent
		Frequency	Percent	Valid Percent	
Valid	.00	1127	38,4	38,4	38,4
	1,00	1809	61,6	61,6	100,0
Total		2936	100,0	100,0	

6. Geslacht

FREQUENCIES VARIABLES=geslacht

/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM MEAN

/ORDER=ANALYSIS.

Tabel 32: Oorspronkelijke verdeling geslacht

		geslacht			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Man	8150	47,2	47,2	47,2
	Vrouw	9114	52,8	52,8	100,0
	Total	17264	100,0	100,0	

0 = Man, 1 = Vrouw.

RECODE geslacht ('Man'=0) ('Vrouw'=1) INTO GeslachtDefinitief.

EXECUTE.

Tabel 33: Verdeling geslacht na weglating cases met missende waarden

		geslacht			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Man	1522	51,8	51,8	51,8
	Vrouw	1414	48,2	48,2	100,0
	Total	2936	100,0	100,0	

De verdeling is gelukkig nog steeds redelijk half om half.

7. Leeftijd

FREQUENCIES VARIABLES=leeftijdsgroep

/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM MEAN

/ORDER=ANALYSIS.

Tabel 34: Verdeling leeftijdsgroepen alle cases

		leeftijdsgroep			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 18 - 27 jaar	3957	22,9	22,9	22,9
	2 28 - 44 jaar	5310	30,8	30,8	53,7
	3 45 - 64 jaar	4480	25,9	25,9	79,6
	4 65 jaar en ouder	3517	20,4	20,4	100,0
	Total	17264	100,0	100,0	

Tabel 35: Verdeling leeftijdsgroepen na weglating cases met missende waarden

leeftijdsgroep

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	618	21,0	21,0	21,0
	2	1011	34,4	34,4	55,5
	3	816	27,8	27,8	83,3
	4	491	16,7	16,7	100,0
	Total	2936	100,0	100,0	

Dummy's maken zodat leeftijd in de analyse opgenomen kan worden:

```
RECODE leeftijdsgroep (1=1) (2 thru 4=0) INTO Leeftijd18_27.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE leeftijdsgroep (2=1) (1=0) (3=0) (4=0) INTO Leeftijd28_44.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE leeftijdsgroep (3=1) (2=0) (1=0) (4=0) INTO Leeftijd45_64.
```

```
EXECUTE.
```

```
RECODE leeftijdsgroep (2=0) (1=0) (3=0) (4=1) INTO Leeftijd65up.
```

```
EXECUTE.
```

8. Opleidingsniveau

Voor de waarden van opleidingsniveau geldt:

1. Ik heb geen opleiding afgerond met een diploma
2. Basis- of lager onderwijs (incl. LAVO en VGLO)
3. VMBO-beroeps, LBO
4. VMBO-TL, MAVO
5. MBO
6. HAVO/VWO
7. HBO
8. WO-bachelor/kandidaats
9. WO-master/doctoraal
10. Weet niet / geen antwoord

```
FREQUENCIES VARIABLES=Opleiding
```

```
/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM MEAN
```

```
/ORDER=ANALYSIS.
```

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=Opleiding
```

```
/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.
```

```
FREQUENCIES VARIABLES=Opleiding
```

/STATISTICS=MINIMUM MAXIMUM MEAN

/ORDER=ANALYSIS.

DESCRIPTIVES VARIABLES=Opleiding

/STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX KURTOSIS SKEWNESS.

Tabel 36: Frequentie tabel opleidingsniveau

Opleiding					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	257	1,5	1,6	1,6
	2	193	1,1	1,2	2,9
	3	423	2,5	2,7	5,6
	4	656	3,8	4,2	9,8
	5	2465	14,3	15,8	25,6
	6	2133	12,4	13,7	39,3
	7	4409	25,5	28,3	67,6
	8	1301	7,5	8,4	76,0
	9	3432	19,9	22,0	98,0
	10	309	1,8	2,0	100,0
	Total	15578	90,2	100,0	
Missing	System	1686	9,8		
	Total	17264	100,0		

Tabel 37: Beschrijvende statistieken oorspronkelijke variabele opleidingsniveau

Descriptive Statistics									
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Opleiding	15578	1	10	6,73	1,887	-,618	,020	,271	,039
Valid N (listwise)	15578								

De antwoordmogelijkheid 10 moet echter nog gecodeerd worden als missende waarde. Dit is 'weet niet/ geen antwoord'.

Tabel 38: Beschrijvende statistieken definitieve variabele opleidingsniveau

Descriptive Statistics									
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Opleiding	2936	1	9	6,66	1,872	-,698	,045	,350	,090
Valid N (listwise)	2936								

DEEL 3 BIVARIATE STATISTIEKEN

Alle berekeningen van de bivariate statistieken zijn gedaan met de 2936 cases zonder missende waarden, waarmee ook de verdere analyses gedaan zullen worden.

Continue variabelen

CORRELATIONS

```
/VARIABLES=RelSubjectieveVeiligheid ObjectieveVeiligheidDefinitief SocialeCohesieIndivDef GezondheidDefinitief
OpleidingDefinitief RondkomenZWN
```

```
/PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL
```

```
/MISSING=PAIRWISE.
```

Tabel 1: Correlatiecoëfficiënten voor de continue variabelen op niveau 1

		Correlations				
		RelSubjectieveVeiligheid	SocialeCohesieIndivDef	GezondheidDefinitief	OpleidingDefinitief	RondkomenZWN
RelSubjectieveVeiligheid	Pearson Correlation	1	,216**	-,168**	,084**	-,145**
	Sig. (2-tailed)		<,001	<,001	<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936
SocialeCohesieIndivDef	Pearson Correlation	,216**	1	-,186**	,032	-,187**
	Sig. (2-tailed)	<,001		<,001	,079	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936
GezondheidDefinitief	Pearson Correlation	-,168**	-,186**	1	-,178**	,240**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001		<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936
OpleidingDefinitief	Pearson Correlation	,084**	,032	-,178**	1	-,264**
	Sig. (2-tailed)	<,001	,079	<,001		<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936
RondkomenZWN	Pearson Correlation	-,145**	-,187**	,240**	-,264**	1
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	<,001	
	N	2936	2936	2936	2936	2936

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Categorische variabelen

CROSSTABS

```
/TABLES=GeslachtDefinitief BY BurenOogjeZeil
```

```
/FORMAT=AVALUE TABLES
```

```
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR
```

```
/CELLS=COUNT
```

```
/COUNT ROUND CELL.
```

CROSSTABS

```
/TABLES=GeslachtDefinitief BY HulpVanBuren
```

```
/FORMAT=AVALUE TABLES
```

```
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR  
/CELLS=COUNT  
/COUNT ROUND CELL.
```

CROSSTABS

```
/TABLES=GeslachtDefinitief BY leeftijdsgroep  
/FORMAT=AVALUE TABLES  
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR  
/CELLS=COUNT  
/COUNT ROUND CELL.
```

CROSSTABS

```
/TABLES=BurenOogjeZeil BY leeftijdsgroep  
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR  
/CELLS=COUNT  
/COUNT ROUND CELL.
```

CROSSTABS

```
/TABLES=BurenOogjeZeil BY HulpVanBuren  
/FORMAT=AVALUE TABLES  
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR  
/CELLS=COUNT  
/COUNT ROUND CELL.
```

CROSSTABS

```
/TABLES=HulpVanBuren BY leeftijdsgroep  
/FORMAT=AVALUE TABLES  
/STATISTICS=CHISQ PHI CORR  
/CELLS=COUNT  
/COUNT ROUND CELL.
```

Onderstaande correlaties zijn berekend op basis van Cramer's V.

Tabel 2: Correlatiecoëfficiënt geslacht en burens houden een oogje in het zeil op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,010			,577
	Cramer's V	,010			,577
Interval by Interval	Pearson's R	,010	,018	,557	,578 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,010	,018	,557	,578 ^c
N of Valid Cases		2936			

- a. Not assuming the null hypothesis.
 b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
 c. Based on normal approximation.

Tabel 3: Correlatiecoëfficiënt geslacht en hulp/steun van buren op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,036			,050
	Cramer's V	,036			,050
Interval by Interval	Pearson's R	,036	,018	1,958	,050 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,036	,018	1,958	,050 ^c
N of Valid Cases		2936			

- a. Not assuming the null hypothesis.
 b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
 c. Based on normal approximation.

Tabel 4: Correlatiecoëfficiënt geslacht en leeftijdsgroep op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error ^a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,087			<,001
	Cramer's V	,087			<,001
Interval by Interval	Pearson's R	-,084	,018	-4,578	<,001 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	-,083	,018	-4,487	<,001 ^c
N of Valid Cases		2936			

- a. Not assuming the null hypothesis.
 b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.
 c. Based on normal approximation.

Tabel 5: Correlatiecoëfficiënt buren houden oogje in zeil en leeftijdsgroep op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,220			<,001
	Cramer's V	,220			<,001
Interval by Interval	Pearson's R	,211	,017	11,691	<,001 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,214	,018	11,893	<,001 ^c
N of Valid Cases		2936			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Tabel 6: Correlatiecoëfficiënt buren houden oogje in het zeil en hulp/steun van buren op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,482			<,001
	Cramer's V	,482			<,001
Interval by Interval	Pearson's R	,482	,016	29,823	<,001 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,482	,016	29,823	<,001 ^c
N of Valid Cases		2936			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Tabel 7: Correlatiecoëfficiënt hulp/steun van buren en leeftijdsgroep op basis van Cramer's V

Symmetric Measures

		Value	Asymptotic Standard Error a	Approximate T ^b	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,317			<,001
	Cramer's V	,317			<,001
Interval by Interval	Pearson's R	,295	,017	16,750	<,001 ^c
Ordinal by Ordinal	Spearman Correlation	,300	,017	17,031	<,001 ^c
N of Valid Cases		2936			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

c. Based on normal approximation.

Correlaties tussen continue en categorische variabelen

De correlaties tussen de continue en categorische variabelen zijn berekend op basis van een ANOVA toets. De resultaten staan hieronder in de volgende tabellen weergegeven.

UNIANOVA RelSubjectieveVeiligheid BY GeslachtDefinitief

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=GeslachtDefinitief.
```

UNIANOVA RelSubjectieveVeiligheid BY leeftijdsgroep

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=leeftijdsgroep.
```

UNIANOVA RelSubjectieveVeiligheid BY HulpVanBuren

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=HulpVanBuren.
```

UNIANOVA RelSubjectieveVeiligheid BY BurenOogjeZeil

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=BurenOogjeZeil.
```

UNIANOVA ObjectieveVeiligheidDefinitief BY GeslachtDefinitief

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=GeslachtDefinitief.
```

UNIANOVA ObjectieveVeiligheidDefinitief BY leeftijdsgroep

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=leeftijdsgroep.
```

UNIANOVA ObjectieveVeiligheidDefinitief BY HulpVanBuren

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=HulpVanBuren.
```

UNIANOVA ObjectieveVeiligheidDefinitief BY BurenOogjeZeil

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=BurenOogjeZeil.
```

UNIANOVA SocialeCohesieIndivDef BY GeslachtDefinitief

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=GeslachtDefinitief.
```

UNIANOVA SocialeCohesieIndivDef BY leeftijdsgroep

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=leeftijdsgroep.
```

UNIANOVA SocialeCohesieIndivDef BY HulpVanBuren

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=HulpVanBuren.
```

UNIANOVA SocialeCohesieIndivDef BY BurenOogjeZeil

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=BurenOogjeZeil.
```

UNIANOVA GezondheidDefinitief BY GeslachtDefinitief

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=GeslachtDefinitief.
```

UNIANOVA GezondheidDefinitief BY leeftijdsgroep

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=leeftijdsgroep.
```

UNIANOVA GezondheidDefinitief BY HulpVanBuren

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=HulpVanBuren.
```

UNIANOVA GezondheidDefinitief BY BurenOogjeZeil

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=BurenOogjeZeil.
```

UNIANOVA OpleidingDefinitief BY GeslachtDefinitief

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
/DESIGN=GeslachtDefinitief.
```

UNIANOVA OpleidingDefinitief BY leeftijdsgroep

```
/METHOD=SSTYPE(3)
/INTERCEPT=INCLUDE
/PRINT F DESCRIPTIVE
/CRITERIA=ALPHA(.05)
```

/DESIGN=leeftijdsgroep.

UNIANOVA OpleidingDefinitief BY HulpVanBuren

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=HulpVanBuren.

UNIANOVA OpleidingDefinitief BY BurenOogjeZeil

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=BurenOogjeZeil.

UNIANOVA RondkomenZWN BY GeslachtDefinitief

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=GeslachtDefinitief.

UNIANOVA RondkomenZWN BY leeftijdsgroep

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=leeftijdsgroep.

UNIANOVA RondkomenZWN BY HulpVanBuren

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=HulpVanBuren.

UNIANOVA RondkomenZWN BY BurenOogjeZeil

/METHOD=SSTYPE(3)

/INTERCEPT=INCLUDE

/PRINT F DESCRIPTIVE

/CRITERIA=ALPHA(.05)

/DESIGN=BurenOogjeZeil.

Tabel 8: Correlatieberekening tussen relatieve subjectieve veiligheid en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	2,811 ^a	1	2,811	14,644	<,001
Intercept	,004	1	,004	,021	,886
GeslachtDefinitief	2,811	1	2,811	14,644	<,001
Error	563,302	2934	,192		
Total	566,113	2936			
Corrected Total	566,113	2935			

a. R Squared = ,005 (Adjusted R Squared = ,005)

Tabel 9: Correlatieberekening tussen relatieve subjectieve veiligheid en leeftijd op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	14,125 ^a	3	4,708	25,010	<,001
Intercept	,187	1	,187	,994	,319
leeftijdsgroep	14,125	3	4,708	25,010	<,001
Error	551,988	2932	,188		
Total	566,113	2936			
Corrected Total	566,113	2935			

a. R Squared = ,025 (Adjusted R Squared = ,024)

Tabel 10: Correlatieberekening tussen relatieve subjectieve veiligheid en hulp/steun van burens op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,980 ^a	1	,980	5,088	,024
Intercept	,053	1	,053	,278	,598
HulpVanBuren	,980	1	,980	5,088	,024
Error	565,133	2934	,193		
Total	566,113	2936			
Corrected Total	566,113	2935			

a. R Squared = ,002 (Adjusted R Squared = ,001)

Tabel 11: Correlatieberekening tussen relatieve subjectieve veiligheid en burens houden oogje in zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,005 ^a	1	,005	,024	,876
Intercept	,002	1	,002	,008	,928
BurenOogjeZeil	,005	1	,005	,024	,876
Error	566,109	2934	,193		
Total	566,113	2936			
Corrected Total	566,113	2935			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = ,000)

Tabel 12: Correlatieberekening tussen objectieve veiligheid en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: ObjectieveVeiligheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	7,022E-6 ^a	1	7,022E-6	,722	,395
Intercept	,047	1	,047	4878,866	,000
GeslachtDefinitief	7,022E-6	1	7,022E-6	,722	,395
Error	,029	2934	9,723E-6		
Total	,076	2936			
Corrected Total	,029	2935			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = ,000)

Tabel 13: Correlatieberekening tussen objectieve veiligheid en leeftijdsgroep op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: ObjectieveVeiligheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,001 ^a	3	,000	33,947	<,001
Intercept	,044	1	,044	4695,582	,000
leeftijdsgroep	,001	3	,000	33,947	<,001
Error	,028	2932	9,405E-6		
Total	,076	2936			
Corrected Total	,029	2935			

a. R Squared = ,034 (Adjusted R Squared = ,033)

Tabel 14: Correlatieberekening tussen objectieve veiligheid en hulp/steun van buren op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: ObjectieveVeiligheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,001 ^a	1	,001	62,049	<,001
Intercept	,047	1	,047	4977,511	,000
HulpVanBuren	,001	1	,001	62,049	<,001
Error	,028	2934	9,524E-6		
Total	,076	2936			
Corrected Total	,029	2935			

a. R Squared = ,021 (Adjusted R Squared = ,020)

Tabel 15: Correlatieberekening tussen objectieve veiligheid en buren houden oogje in het zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: ObjectieveVeiligheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,000 ^a	1	,000	47,501	<,001
Intercept	,037	1	,037	3854,985	,000
BurenOogjeZeil	,000	1	,000	47,501	<,001
Error	,028	2934	9,570E-6		
Total	,076	2936			
Corrected Total	,029	2935			

a. R Squared = ,016 (Adjusted R Squared = ,016)

Tabel 16: Correlatieberekening tussen sociale cohesie (individueel) en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SocialeCohesiIndivDef

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	1,839E-5 ^a	1	1,839E-5	,000	,995
Intercept	37000,913	1	37000,913	88354,303	,000
GeslachtDefinitief	1,839E-5	1	1,839E-5	,000	,995
Error	1228,697	2934	,419		
Total	38279,683	2936			
Corrected Total	1228,697	2935			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = ,000)

Tabel 17: Correlatieberekening tussen sociale cohesie (individueel) en leeftijdsgroep op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SocialeCohesiIndivDef

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	7,183 ^a	3	2,394	5,747	<,001
Intercept	34601,693	1	34601,693	83054,421	,000
leeftijdsgroep	7,183	3	2,394	5,747	<,001
Error	1221,514	2932	,417		
Total	38279,683	2936			
Corrected Total	1228,697	2935			

a. R Squared = ,006 (Adjusted R Squared = ,005)

Tabel 18: Correlatieberekening tussen sociale cohesie (individueel) en hulp/steun van buren op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SocialeCohesiIndivDef

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	159,993 ^a	1	159,993	439,242	<,001
Intercept	36160,599	1	36160,599	99274,627	,000
HulpVanBuren	159,993	1	159,993	439,242	<,001
Error	1068,704	2934	,364		
Total	38279,683	2936			
Corrected Total	1228,697	2935			

a. R Squared = ,130 (Adjusted R Squared = ,130)

Tabel 19: Correlatieberekening tussen sociale cohesie (individueel) en buren houden oogje in het zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: SocialeCohesiIndivDef

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	111,824 ^a	1	111,824	293,758	<,001
Intercept	27195,478	1	27195,478	71441,862	,000
BurenOogjeZeil	111,824	1	111,824	293,758	<,001
Error	1116,874	2934	,381		
Total	38279,683	2936			
Corrected Total	1228,697	2935			

a. R Squared = ,091 (Adjusted R Squared = ,091)

Tabel 20: Correlatieberekening tussen gezondheid en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: GezondheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	3,503 ^a	1	3,503	1,533	,216
Intercept	33760,810	1	33760,810	14779,202	,000
GeslachtDefinitief	3,503	1	3,503	1,533	,216
Error	6702,271	2934	2,284		
Total	40487,000	2936			
Corrected Total	6705,774	2935			

a. R Squared = ,001 (Adjusted R Squared = ,000)

Tabel 21: Correlatieberekening tussen gezondheid en leeftijd op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: GezondheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	116,477 ^a	3	38,826	17,276	<,001
Intercept	32105,898	1	32105,898	14285,971	,000
leeftijdsgroep	116,477	3	38,826	17,276	<,001
Error	6589,296	2932	2,247		
Total	40487,000	2936			
Corrected Total	6705,774	2935			

a. R Squared = ,017 (Adjusted R Squared = ,016)

Tabel 22: Correlatieberekening tussen gezondheid en hulp/steun van buren op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: GezondheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	44,701 ^a	1	44,701	19,689	<,001
Intercept	32516,145	1	32516,145	14322,374	,000
HulpVanBuren	44,701	1	44,701	19,689	<,001
Error	6661,072	2934	2,270		
Total	40487,000	2936			
Corrected Total	6705,774	2935			

a. R Squared = ,007 (Adjusted R Squared = ,006)

Tabel 23: Correlatieberekening tussen gezondheid en buren houden oogje in het zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: GezondheidDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	10,971 ^a	1	10,971	4,808	,028
Intercept	23604,881	1	23604,881	10344,849	,000
BurenOogjeZeil	10,971	1	10,971	4,808	,028
Error	6694,802	2934	2,282		
Total	40487,000	2936			
Corrected Total	6705,774	2935			

a. R Squared = ,002 (Adjusted R Squared = ,001)

Tabel 24: Correlatie berekening tussen opleiding en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: OpleidingDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	17,072 ^a	1	17,072	4,877	,027
Intercept	130324,408	1	130324,408	37232,649	,000
GeslachtDefinitief	17,072	1	17,072	4,877	,027
Error	10269,799	2934	3,500		
Total	140678,000	2936			
Corrected Total	10286,871	2935			

a. R Squared = ,002 (Adjusted R Squared = ,001)

Tabel 25: Correlatieberekening tussen opleiding en leeftijd op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: OpleidingDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	713,394 ^a	3	237,798	72,829	<,001
Intercept	116579,077	1	116579,077	35703,837	,000
leeftijdsgroep	713,394	3	237,798	72,829	<,001
Error	9573,477	2932	3,265		
Total	140678,000	2936			
Corrected Total	10286,871	2935			

a. R Squared = ,069 (Adjusted R Squared = ,068)

Tabel 26: Correlatieberekening tussen opleiding en hulp/steun buren op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: OpleidingDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	38,019 ^a	1	38,019	10,884	<,001
Intercept	124363,617	1	124363,617	35602,316	,000
HulpVanBuren	38,019	1	38,019	10,884	<,001
Error	10248,851	2934	3,493		
Total	140678,000	2936			
Corrected Total	10286,871	2935			

a. R Squared = ,004 (Adjusted R Squared = ,003)

Tabel 27: Correlatieberekening tussen opleiding en buren houden oogje in het zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: OpleidingDefinitief

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	34,778 ^a	1	34,778	9,953	,002
Intercept	90904,114	1	90904,114	26015,437	,000
BurenOogjeZeil	34,778	1	34,778	9,953	,002
Error	10252,093	2934	3,494		
Total	140678,000	2936			
Corrected Total	10286,871	2935			

a. R Squared = ,003 (Adjusted R Squared = ,003)

Tabel 28: Correlatieberekening tussen rondkomen en geslacht op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RondkomenZWN

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	,752 ^a	1	,752	,691	,406
Intercept	18463,892	1	18463,892	16955,480	,000
GeslachtDefinitief	,752	1	,752	,691	,406
Error	3195,018	2934	1,089		
Total	21676,000	2936			
Corrected Total	3195,770	2935			

a. R Squared = ,000 (Adjusted R Squared = ,000)

Tabel 29: Correlatieberekening tussen rondkomen en leeftijdsgroep op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RondkomenZWN

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	104,213 ^a	3	34,738	32,945	<,001
Intercept	17350,091	1	17350,091	16454,644	,000
leeftijdsgroep	104,213	3	34,738	32,945	<,001
Error	3091,557	2932	1,054		
Total	21676,000	2936			
Corrected Total	3195,770	2935			

a. R Squared = ,033 (Adjusted R Squared = ,032)

Tabel 30: Correlatieberekening tussen rondkomen en hulp/steun van buren op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RondkomenZWN

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	138,858 ^a	1	138,858	133,275	<,001
Intercept	18214,422	1	18214,422	17482,062	,000
HulpVanBuren	138,858	1	138,858	133,275	<,001
Error	3056,911	2934	1,042		
Total	21676,000	2936			
Corrected Total	3195,770	2935			

a. R Squared = ,043 (Adjusted R Squared = ,043)

Tabel 31: Correlatieberekening tussen rondkomen en buren houden oogje in het zeil op basis van ANOVA

Tests of Between-Subjects Effects

Dependent Variable: RondkomenZWN

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Corrected Model	53,303 ^a	1	53,303	49,767	<,001
Intercept	13542,530	1	13542,530	12644,137	,000
BurenOogjeZeil	53,303	1	53,303	49,767	<,001
Error	3142,467	2934	1,071		
Total	21676,000	2936			
Corrected Total	3195,770	2935			

a. R Squared = ,017 (Adjusted R Squared = ,016)

CORRELATIONS

/VARIABLES=RelSubjectieveVeiligheidGeagg SocialeCohesieWijkgemiddelde ObjectieveVeiligheidDefinitief RondkomenGeagg GezondheidGeagg HulpBurenGeagg BurenOogjeGeagg GeslachtGeagg LeeftijdGeagg OpleidingGeagg

/PRINT=TWOTAIL NOSIG FULL

/MISSING=PAIRWISE.

Tabel 32: Correlatiecoëfficiënten op niveau 2

		Correlations									
		RelSubjectieveVeiligheidGeagg	RondkomenGeagg	GezondheidGeagg	HulpBurenGeagg	BurenOogjeGeagg	GeslachtGeagg	LeeftijdGeagg	OpleidingGeagg	ObjectieveVeiligheidDefinitief	SocialeCohesieWijkgemiddelde
RelSubjectieveVeiligheidGeagg	Pearson Correlation	1	,554**	-,710**	,258**	,151**	,060**	-,161**	,277**	-,168**	,781**
	Sig. (2-tailed)		<,001	,000	<,001	<,001	,001	<,001	<,001	<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
RondkomenGeagg	Pearson Correlation	-,554**	1	,685**	-,254**	-,178**	-,225**	-,125**	-,284**	,389**	-,542**
	Sig. (2-tailed)	<,001		,000	<,001	<,001	<,001	<,001	<,001	<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
GezondheidGeagg	Pearson Correlation	-,710**	,685**	1	,085**	,116**	-,023	,374**	-,510**	-,069**	-,450**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		<,001	<,001	,205	<,001	<,001	<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
HulpBurenGeagg	Pearson Correlation	,258**	-,254**	,085**	1	,957**	,046*	,749**	-,682**	-,632**	,719**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001		,000	,013	,000	,000	,000	,000
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
BurenOogjeGeagg	Pearson Correlation	,151**	-,178**	,116**	,957**	1	,034	,750**	-,677**	-,538**	,630**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	,000		,064	,000	,000	<,001	,000
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
GeslachtGeagg	Pearson Correlation	,060**	-,225**	-,023	,046*	,034	1	-,072**	,308**	-,231**	,165**
	Sig. (2-tailed)	,001	<,001	,205	,013	,064		<,001	<,001	<,001	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
LeeftijdGeagg	Pearson Correlation	-,161**	-,125**	,374**	,749**	,750**	-,072**	1	-,751**	-,680**	-,271**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	,000	,000	<,001		,000	,000	<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
OpleidingGeagg	Pearson Correlation	,277**	-,284**	-,510**	-,682**	-,677**	,308**	-,751**	1	,383**	-,101**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	,000	,000	<,001	<,001	<,001		<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
ObjectieveVeiligheidDefinitief	Pearson Correlation	-,168**	,389**	-,069**	-,632**	-,538**	-,231**	-,680**	,383**	1	-,427**
	Sig. (2-tailed)	<,001	<,001	<,001	,000	<,001	<,001	<,001	<,001		<,001
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936
SocialeCohesieWijkgemiddelde	Pearson Correlation	,781**	-,542**	-,450**	,719**	,630**	,165**	,271**	-,101**	-,427**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	<,001	<,001	,000	,000	<,001	<,001	<,001	<,001	
	N	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936	2936

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Bijlage 2

Analyses

Deze bijlage bevat een uitgebreide beschrijving van hoe de resultaten van dit onderzoek behaald zijn, inclusief syntax en output. De interpretatie van de parameters en hoofdeffecten zijn in het resultatenhoofdstuk beschreven, deze bijlage dient enkel ter controle.

Laatste voorbereidingen

Voor de analyses uitgevoerd worden, is het van belang dat de continue variabelen die deel uitmaken van een interactie-effect, eerst gecentreerd worden. Dit is om multicollineariteit in het model te voorkomen. Bovendien moeten de interactie-effecten nog gecodeerd worden.

Syntax voor het centreren van de variabelen:

Sociale cohesie is al gecentreerd tijdens de beschrijvende statistieken berekeningen.

```
COMPUTE Gezondheid_gecentreerd= GezondheidDefinitief - 3.3920.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE Rondkomen_gecentreerd= RondkomenZWN - 2.5089.
```

```
EXECUTE.
```

Syntax voor het aanmaken van interactie-effecten:

Individueel

```
COMPUTE interactieSCINDIVxSK= SocialeCohesieIndivDef * BurenOogjeZeil.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE interactieGEZONDxSK= Gezondheid_gecentreerd * HulpVanBuren.
```

```
EXECUTE.
```

```
COMPUTE interactieRONDKxSK= Rondkomen_gecentreerd * HulpVanBuren.
```

```
EXECUTE.
```

Cross-level

```
COMPUTE interactieSCGEAGGxSK= SocialeCohesieWijkgemiddelde * BurenOogjeZeil.
```

```
EXECUTE.
```

Multilevel analyse

Model 0: Leeg model (enkel de afhankelijke variabele, zonder verklarende variabelen)

```
MIXED RelSubjectieveVeiligheid
```

```

/CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)
SINGULAR(0.000000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0,
ABSOLUTE)
/FIXED=| SSTYPE(3)
/METHOD=REML
/PRINT=SOLUTION TESTCOV
/RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).

```

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3373.844436
Akaike's Information Criterion (AIC)	3377.844436
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3377.848529
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3391.813362
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3389.813362

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	,056	,030	16,469	1,874	,079	-,007	,120

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,181	,005	38,168	<,001	,172	,191
Intercept [subject = wijk] Variance	,016	,006	2,559	,011	,007	,034

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Met de 'Estimates of Covariance Parameters table' van model 0 kan de intraklassecorrelatie berekend worden:

$$\rho = \frac{0,016}{0,016+0,181} = 0,081218\dots \quad \text{ICC} = 0,08$$

Model 1: Afhankelijke variabele + controlevariabelen op niveau 1

```

MIXED RelSubjectieveVeiligheid WITH GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44
Leeftijd45_64 Leeftijd65up
/CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)
SINGULAR(0.000000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0,

```

ABSOLUTE)
 /FIXED=GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44 Leeftijd45_64
 Leeftijd65up | SSTYPE(3)
 /METHOD=REML
 /PRINT=SOLUTION TESTCOV
 /RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3299.795840
Akaike's Information Criterion (AIC)	3303.795840
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3303.799940
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3317.761356
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3315.761356

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
 RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	-,087	,045	69,630	-1,955	,055	-,176	,002
GeslachtDefinitief	-,076	,016	2911,643	-4,860	<,001	-,106	-,045
OpleidingDefinitief	,013	,004	2925,425	2,981	,003	,004	,022
Leeftijd18_27	,174	,026	2924,278	6,714	<,001	,124	,225
Leeftijd28_44	,148	,024	2922,222	6,137	<,001	,100	,195
Leeftijd45_64	,032	,024	2912,679	1,309	,191	-,016	,079
Leeftijd65up	0 ^b	0

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

b. This parameter is set to zero because it is redundant.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,175	,005	38,134	<,001	,166	,184
Intercept [subject = wijk] Variance	,017	,007	2,571	,010	,008	,037

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Model 2: Model 1 + sociale cohesie indiv. + lastiger rondkomen + slechtere gezondheid

MIXED RelSubjectieveVeiligheid WITH GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44
 Leeftijd45_64 Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd
 /CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)
 SINGULAR(0.000000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0,
 ABSOLUTE)

```

/FIXED=GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44 Leeftijd45_64
Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd | SSTYPE(3)

/METHOD=REML

/PRINT=SOLUTION TESTCOV

/RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).

```

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3117.881042
Akaike's Information Criterion (AIC)	3121.881042
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3121.885148
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3135.843141
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3133.843141

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	,026	,049	101,631	,536	,593	-,071	,124
GeslachtDefinitief	-,071	,015	2906,154	-4,694	<,001	-,100	-,041
OpleidingDefinitief	,003	,004	2917,645	,620	,535	-,006	,011
Leeftijd18_27	,174	,027	2914,812	6,567	<,001	,122	,226
Leeftijd28_44	,135	,024	2915,949	5,701	<,001	,088	,181
Leeftijd45_64	,012	,023	2907,543	,499	,618	-,034	,057
Leeftijd65up	0 ^b	0
SocialeCohesieIndivDef	,141	,013	2914,283	10,998	<,001	,116	,167
Rondkomen_gecentreerd	-,042	,008	2909,700	-5,249	<,001	-,057	-,026
Gezondheid_gecentreerd	-,020	,005	2909,976	-3,743	<,001	-,030	-,009
HulpVanBuren	-,004	,019	2913,476	-,207	,836	-,041	,034
BurenOogjeZeil	-,058	,021	2914,264	-2,720	,007	-,099	-,016

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

b. This parameter is set to zero because it is redundant.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,163	,004	38,100	<,001	,155	,171
Intercept [subject = wijk] Variance	,017	,007	2,575	,010	,008	,037

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Model 3: Model 2 + interactie-effecten sociaal kapitaal

```

MIXED RelSubjectieveVeiligheid WITH GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44
Leeftijd45_64 Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd
interactieSCINDIVxSK interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK

/CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)

```


SINGULAR(0.00000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0, ABSOLUTE)

/FIXED=GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44 Leeftijd45_64

Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd interactieSCINDIVxSK interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK | SSTYPE(3)

/METHOD=REML

/PRINT=SOLUTION TESTCOV

/RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3126.519484
Akaike's Information Criterion (AIC)	3130.519484
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3130.523595
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3144.479532
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3142.479532

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	,044	,049	104,782	,884	,379	-,054	,142
GeslachtDefinitief	-,070	,015	2903,032	-4,634	<,001	-,099	-,040
OpleidingDefinitief	,003	,004	2914,218	,590	,555	-,006	,011
Leeftijd18_27	,172	,027	2911,767	6,489	<,001	,120	,224
Leeftijd28_44	,135	,024	2913,041	5,733	<,001	,089	,182
Leeftijd45_64	,012	,023	2904,433	,534	,593	-,033	,058
Leeftijd65up	0 ^b	0
SocialeCohesieIndivDef	,207	,024	2904,691	8,467	<,001	,159	,255
Rondkomen_gecentreerd	-,035	,012	2903,261	-3,043	,002	-,058	-,012
Gezondheid_gecentreerd	-,016	,008	2902,902	-2,115	,035	-,031	-,001
HulpVanBuren	-,002	,019	2910,392	-,104	,918	-,039	,036
BurenOogjeZeil	-,074	,022	2911,070	-3,381	<,001	-,116	-,031
interactieSCINDIVxSK	-,088	,028	2902,237	-3,161	,002	-,143	-,034
interactieGEZONDxSK	-,007	,010	2903,677	-,716	,474	-,027	,013
interactieRONDKxSK	-,011	,015	2905,421	-,729	,466	-,041	,019

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

b. This parameter is set to zero because it is redundant.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,162	,004	38,080	<,001	,154	,171
Intercept [subject = wijk] Variance	,017	,007	2,571	,010	,008	,036

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Model 4: Model 3 + verklarende variabelen niveau 2

```
MIXED RelSubjectieveVeiligheid WITH GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44
Leeftijd45_64 Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd
interactieSCINDIVxSK interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK ObjectieveVeiligheidDefinitief
SocialeCohesieWijkgemiddelde
/CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)
SINGULAR(0.00000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0,
ABSOLUTE)
/FIXED=GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44 Leeftijd45_64
Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd interactieSCINDIVxSK
interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK ObjectieveVeiligheidDefinitief SocialeCohesieWijkgemiddelde
SSTYPE(3)
/METHOD=REML
/PRINT=SOLUTION TESTCOV
/RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).
```

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3095.026994
Akaike's Information Criterion (AIC)	3099.026994
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3099.031108
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3112.985672
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3110.985672

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	,029	,044	175,426	,672	,503	-,057	,116
GeslachtDefinitief	-,070	,015	2908,345	-4,673	<,001	-,100	-,041
OpleidingDefinitief	,003	,004	2906,013	,738	,460	-,005	,012
Leeftijd18_27	,174	,026	2920,003	6,567	<,001	,122	,226
Leeftijd28_44	,132	,024	2915,228	5,631	<,001	,086	,179
Leeftijd45_64	,010	,023	2913,617	,445	,657	-,035	,056
Leeftijd65up	0 ^b	0
SocialeCohesieIndivDef	,210	,024	2912,184	8,579	<,001	,162	,258
Rondkomen_gecentreerd	-,035	,012	2911,819	-3,045	,002	-,058	-,013
Gezondheid_gecentreerd	-,016	,008	2908,286	-2,116	,034	-,031	-,001
HulpVanBuren	-,005	,019	2910,827	-,281	,779	-,043	,032
BurenOogjeZeil	-,078	,022	2920,060	-3,598	<,001	-,121	-,036
interactieSCINDIVxSK	-,088	,028	2909,369	-3,166	,002	-,143	-,034
interactieGEZONDxSK	-,007	,010	2908,602	-,666	,506	-,027	,013
interactieRONDKxSK	-,010	,015	2913,469	-,679	,497	-,040	,020
ObjectieveVeiligheidDefinitief	,944	4,680	12,156	,202	,843	-9,239	11,127
SocialeCohesieWijkgemiddelde	,531	,075	17,848	7,055	<,001	,373	,689

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

b. This parameter is set to zero because it is redundant.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,162	,004	38,086	<,001	,154	,171
Intercept [subject = wijk] Variance	,002	,001	1,623	,105	,001	,007

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Model 5: Model 4 + cross-level interactie

```
MIXED RelSubjectieveVeiligheid WITH GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44
Leeftijd45_64 Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd
interactieSCINDIVxSK interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK ObjectieveVeiligheidDefinitief
SocialeCohesieWijkgemiddelde interactieSCGEAGGxSK
/CRITERIA=DFMETHOD(SATTERTHWAITE) CIN(95) MXITER(100) MXSTEP(10) SCORING(1)
SINGULAR(0.000000000001) HCONVERGE(0.00000001, RELATIVE) LCONVERGE(0, ABSOLUTE) PCONVERGE(0,
ABSOLUTE)
/FIXED=GeslachtDefinitief OpleidingDefinitief Leeftijd18_27 Leeftijd28_44 Leeftijd45_64
Leeftijd65up SocialeCohesieIndivDef Rondkomen_gecentreerd Gezondheid_gecentreerd interactieSCINDIVxSK
interactieGEZONDxSK interactieRONDKxSK ObjectieveVeiligheidDefinitief SocialeCohesieWijkgemiddelde
interactieSCGEAGGxSK | SSTYPE(3)
/METHOD=REML
/PRINT=SOLUTION TESTCOV
/RANDOM=INTERCEPT | SUBJECT(wijk) COVTYPE(UN).
/SAVE FIXPRED RESID.
```

Information Criteria^a

-2 Restricted Log Likelihood	3093.209552
Akaike's Information Criterion (AIC)	3097.209552
Hurvich and Tsai's Criterion (AICC)	3097.213667
Bozdogan's Criterion (CAIC)	3111.167545
Schwarz's Bayesian Criterion (BIC)	3109.167545

The information criteria are displayed in smaller-is-better form.

a. Dependent Variable:
RelSubjectieveVeiligheid.

Estimates of Fixed Effects^a

Parameter	Estimate	Std. Error	df	t	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Intercept	,059	,046	241,861	1,296	,196	-,031	,150
GeslachtDefinitief	-,070	,015	2908,164	-4,666	<,001	-,100	-,041
OpleidingDefinitief	,003	,004	2897,332	,742	,458	-,005	,012
Leeftijd18_27	,174	,026	2918,453	6,582	<,001	,122	,226
Leeftijd28_44	,133	,024	2911,662	5,655	<,001	,087	,179
Leeftijd45_64	,010	,023	2913,763	,436	,663	-,036	,056
Leeftijd65up	0 ^b	0
SocialeCohesieIndivDef	,214	,025	2915,062	8,706	<,001	,165	,262
Rondkomen_gecentreerd	-,035	,012	2912,141	-3,037	,002	-,058	-,012
Gezondheid_gecentreerd	-,016	,008	2908,167	-2,091	,037	-,031	-,001
HulpVanBuren	-,004	,019	2910,276	-,212	,832	-,042	,033
BurenOogjeZeil	-,112	,027	2707,851	-4,103	<,001	-,166	-,059
interactieSCINDIVxSK	-,093	,028	2911,776	-3,313	<,001	-,148	-,038
interactieGEZONDxSK	-,007	,010	2907,993	-,695	,487	-,027	,013
interactieRONDKxSK	-,010	,015	2913,329	-,685	,494	-,040	,019
ObjectieveVeiligheidDefinitief	1,228	4,442	12,314	,276	,787	-8,424	10,879
SocialeCohesieWijkgemiddelde	,770	,138	158,928	5,590	<,001	,498	1,043
interactieSCGEAGGxSK	-,265	,130	2425,271	-2,031	,042	-,520	-,009

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

b. This parameter is set to zero because it is redundant.

Estimates of Covariance Parameters^a

Parameter	Estimate	Std. Error	Wald Z	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Residual	,162	,004	38,083	<,001	,154	,171
Intercept [subject = wijk] Variance	,002	,001	1,543	,123	,001	,007

a. Dependent Variable: RelSubjectieveVeiligheid.

Bijlage 3

Assumptietoetsing

Deze bijlage dient als uitgebreide beschrijving van de assumptietoetsing.

GRAPH

```
/SCATTERPLOT(BIVAR)=FXPRED_1 WITH RESID_1  
/MISSING=LISTWISE.
```

PLOT

```
/VARIABLES=FXPRED_1 RESID_1  
/NOLOG  
/NOSTANDARDIZE  
/TYPE=Q-Q  
/FRACTION=BLOM  
/TIES=MEAN  
/DIST=NORMAL.
```

Er zijn vier assumpties waar een multilevel model aan dient te voldoen. Een beschrijving van de toetsing van deze assumpties volgt hieronder.

1.1 Onafhankelijke observaties

In dit onderzoek is er gebruik gemaakt van de data van de Leefbaarheid Enquête 2022 van Onderzoek, Informatie en Statistiek Groningen. Bij multilevel analyse is het van belang dat respondenten binnen dezelfde wijken onafhankelijk zijn van elkaar. Aan deze assumptie wordt voldaan, omdat de data van de Enquête Leefbaarheid verzameld is aan de hand van een aselechte steekproeftrekking.

1.2 Lineairiteit

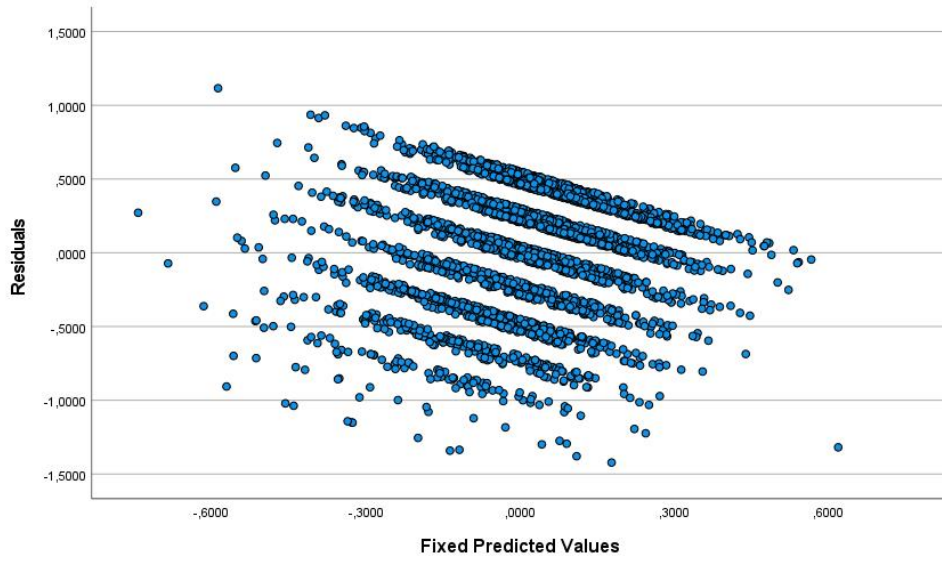
De tweede assumptie die geldt bij multilevel analyse is dat er sprake is van een lineair verband tussen y en de x -en. Deze assumptie is erg lastig te controleren. In dit geval zal er vanuit worden gegaan dat deze assumptie niet geschonden is.

1.3 Homoscedasticiteit

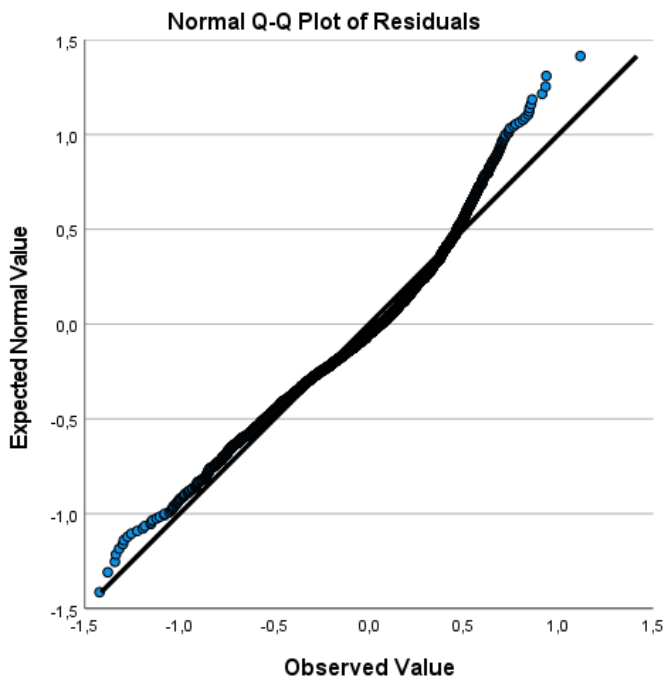
De derde assumptie die geldt is dat de variantie van de errorterm constant is voor alle waarden van de x -en. Aan de assumptie van deze constante conditionele standaarddeviatie wordt niet helemaal voldaan. Dit valt te concluderen uit figuur 1 hieronder. Er is namelijk geen sprake van een constante spreiding rond de nullijn.

1.4 Normale verdeling residuen

De vierde assumptie die geldt is dat er een normale verdeling van de residuen is. Kijkend naar de QQ-plot in onderstaande figuur 2 is op te merken dat de data waarschijnlijk niet perfect normaal verdeeld is.

Figuur 1: Spreidingsdiagram residuen

Figuur 2: QQ-plot residuen